

पुखां दयक तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुखां दयक तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति

ब्लूस ट्रॉप

नेपाल संवत् १९३९ दिल्लागा / २०७६ साउन १५ / 2019 July/ ल्या: १७, दाँँ: १

“पुखां दयक तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति”
भक्तपुर नगरपालिकाको
पाँचौ नगरसमा

२०७६ असार १८ गते बुधवार

भक्तपुर नगरपालिका

पिकाक - खवप नगरपालिका/सम्पादक - आशाकुमार चिकंबञ्जार
थाकु - भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स
फोन ल्या: - ०१-६६१००९६, ई-मेल - bhaktapurmuni@gmail.com

ख्वप नगरपालिकां पुनः निर्मण याङ्ग च्वंगु लायकु

तःम्बखा न्हपाया लायकु

; DkfbSlo

विश्वविद्यालय जुयो च्वंगु बेरिति गुब्ले अन्त्य जुइ ?

खप नगरपालिकां खप विश्वविद्यालय चायकेया लागिं मदिकक बः बियो हज्याड वयो च्वंगु दः। सरकारं विधेयक पारित मयागुया कारण क्यड विश्वविद्यालय चायकेगु खपया जनतातय्गु इच्छा पु मवाड च्वंगु दः। खप नपाया आ.व. २०७६/७७ या नीति व कार्यक्रमे न खप विश्वविद्यालयसम्बन्धी कार्यदल दय्क ज्या याय्गु खाँ च्वयो तःगु दःसा उकिया लागिं बजेट नपां विनियोजन याय धुंकगु दः।

अले नेप: दुने न्हायक वयोच्वंगु विश्वविद्यालयया स्थिति स्वयब्ले सुखया सास ल्हाय्गु थाय् मरु। नेप: देया दकले पुलांगु त्रिभुवन विश्वविद्यालयया हालत न्हिया न्हियं खराब जुयो च्वंगु दः। २०३३ सालेतक स्वद्व व न्हय्स पि जग्गा कः घाड च्वंगु उगु विश्वविद्यालयया जग्गा दुने दर्जनौ गैरसरकारी संस्था, विद्यालय, प्रहरी चौकी दय्क च्वड च्वंगु समाचार (बुखां) पिब्वयो च्वंगु दः। २०४७ सालनिसें अःतकख्य् हिन्यसपि जग्गा थीथी संस्थाता इड बियधुंकगु नपा उगु लाँपु ज्वड न्हयाम्हा पदाधिकारी पु वसां जग्गा इड बियगुली धिं धिं बल्लाहे याड च्वंगु खाने दः।

विश्वविद्यालयत ज्ञानया केन्द्र जुयमःगुलि शैक्षिक प्रमाणपत्र इड बियगु, निजी कलेजता सम्बन्धन बियो अपलं धेबा कायो नइगु ठेक्का पत्ता बियो आर्थिक अनियमितायाइगु केन्द्रकाथं ब्वलड च्वंगु खाने दः। नेप:या विश्वविद्यालयता विश्वास मरुगुलिं हे दाच्छ्या ७० हजार (न्हयद्व) स्वयो अप्वः ब्वनामि (विद्यार्थी) पुं 'नो अब्जेक्सन लेटर' कायो विदेशे ब्वँ वांगु रेकर्ड मन्त्रालयं पिब्वयो च्वंगु दः।

विश्वविद्यालय दुने बेरिति जूगुया लेखाजोखा हे याय् थाकुल। गथेकि धेबा कायो म्हव नम्बर हःम्हासिता 'गोल्डमेडल' बियगु, जाँचे नम्बर अपहःम्हासिता म्हव, व म्हव हःम्हा सीता अपः बियो न्हाप लाके बियो धेबा नय्गु, भौतिक संरचना निर्माणख्य् धेबा छ्यापं नय्गु, आर्थिक चलखेल थजगु घच्यापुगु ज्या न्हिया न्हिथं बढेजुयो वगु समाचार न्यने दः। विश्वविद्यालय ब्वंकिपुं प्राध्यापकपुं प्राज्ञिक व्यक्तित्व खः। अजपुं प्राज्ञिक व्यक्तित्व पिनिपाखें हे फयां फयमफय्क अनियमिता जूसा अमिसं ब्वंकिपुं विद्यार्थीत गथे नैतिकवान जुय् फै ? अमिपाखें विद्यार्थी पिसं छु सय्किंगु जुई ?

पोखरा विश्वविद्यालयया उपकुलपति चिरञ्जीवी शर्मिता हाकं इकगु, कृषि व वन विज्ञान विश्वविद्यालयया सहायक डीन बिष्णुप्रसाद ओभायाता विद्यार्थीपिसं हातपात यागु, नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयया १, ३२६ बिघा जग्गा भूमाफियां लाक कायो तःगु थजगु समाचारं विद्यार्थी पिनिगु मनय् विश्वविद्यालयप्रति अविश्वास ब्वलानिगु स्वाभाविक खः। गना विश्वास तानी आना उत्साहित जुयो विद्यार्थीपिसं ब्वनेगु याइमखु। अले धेवानक भागवण्डाख्य् पदकः पिसं प्राज्ञिक ज्या स्वयो धेबा स्वइगु पक्का हे खः।

सरकारे वानिपुं दलतय्सं भागवण्डा याड विश्वविद्यालयत चायक च्वंगु दः। फुकं ज्या धेबा कायो आर्थिक लेनदेनकाथं याड च्वंगु दः। उकिता धात्यें खःपुं प्राज्ञिक व्यक्तित्वत विश्वविद्यालय क्वम्हयो वाड च्वंगुलि तस्कं चिन्ता कायो च्वंगु खः। भागवण्डा, आर्थिक चलखेलया जाले विश्वविद्यालय थजगु संस्थात लाड च्वंगु इलय् सरकारं न्हयाथिं न्योगु नारा ब्यूसां व भव्तय्सं जक लाइगुलि शंका हे मरु।

खप नगरपालिकां समुदायया स्वामित्वे खप विश्वविद्यालय चायके तांगु खः। 'शिक्षा श्रमनपां स्वाय्गु' उद्देश्यकाथं न्हयाके तांगु खप विश्वविद्यालय अजगु बेरिति हय्के बिइमखु। थुकिया खाने दःगु उदाहरण खप नगरपालिकां नेगु इञ्जिनियरिड कलेज नपां न्हय्गु शैक्षिक संस्थात सफलतापूर्वक सञ्चालनयाड केने धुंकगु खः। भाचा न्हपा, भा:चा लिपा खप नगरपालिकां विश्वविद्यालय चायक हे क्यनितिनी धाय्गु खाँय् खपया जनतात विश्वस्त जुयो च्वंगु दः।

छ्यपिनिगु नामे बाज्याया पै

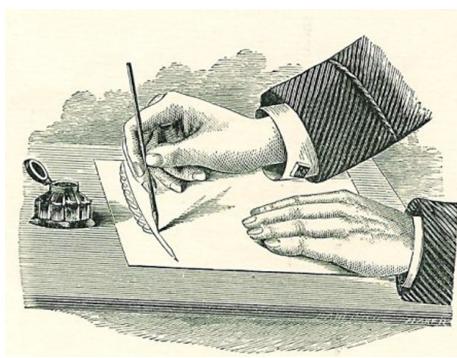
■ निर्जला

तस्कं योपुं छ्य भाजु अमर व छ्य मय्जु
अमृता न्हिया हिथंया लुमन्ति

थं मथं लच्छीतक उसाँय मदयो
छमिगु जिज्ञासाया लिसः बिय मफुत। अः
बुलुहुँ सुथाय् व बहनी बाधौति चाहिलेगु
याय् धुन। स्वास्थ्यया फुक्क परिक्षणनं
याय् धुन। अयां फुक्क ठीक जु दक डाक्टरं
सल्लाह बियो द्यूगु दः।

छ्यपुं अमर व अमृता, छमिसं
न्हपानं जिके नेपाली विद्यार्थीतमध्ये भण्डै
प्यब्बय् छब्ब विद्यार्थीपुं कर्मचारी जुयगु
मति तःला धःगु विषयसं थौं जिं छमिगु
जिज्ञासाया लिसः च्वयो च्वडा।

जि योपुं छ्यपुं, छखेपाखे स्वयगु
खः सा भीगु देया अपलं जनतात व ल्यासे-
ल्याम्होपुं तस्कं परिश्रमी, इमानदार व
लाहाचुल मेहनत याड न्हय्गु योताय्क ज्या
साडु च्वंगु दः। खाली थःगु योग्यता व
ज्याअनुसारया ज्याला, पारिश्रमिक, तलब
व परितोषिक (इनाम) दःसा सन्तोष याइ।
गुलिं मनूत म्हवःजक ज्यायाड अपलं लब
काय्गु मति ज्यासानि। अथेधाय्गु थःगु
मनूतय्सं थःता थमं मेपुं स्वयो यक्व हे सः
स्यूपुं, योग्य व क्षमतावान ताय्की, गुगु
फय्खाँ खः। अमिसं थःगु योग्यता व क्षमता
स्वयो अप्वः जात, भाषा, प्रदेश व परिवारया
पृष्ठभूमियाता अपलं च्वछायो धःगु खाँ (स्कृम छानबिन) दुयल स्वयबले सिय् दै।
अमिसं थःता तहां छुइपुं सामन्त, जमिनदार
व पुँजीपति वर्ग वपुं अले थःगु परिवारं थव
देया लागि यक्वहे योगदान यागु फय्खाँ
ल्हाडु थः च्वय च्वनेगु स्वइ। धात्यैं खःगु
खाँ छुले धःसा देश व जनताया सेवा याइपुं,

योगदान यापुं परिवारया दुजःपिसं अजगु
दम्भ, घमण्ड व अहंकार गुब्ले हे याइमखु
बरु अमिसं तस्कं विनम्रता पिब्बयो खाँहाइ।
ज्या सानी।

धेबा, धेबा धाधाँ न्ह्याथेयाड जूसां
यक्व धेबा कमेयाड विदेशे वाड मोजमज्जा
याय्गु, ज्या मसांसी देंचा च्वय च्वड डा
भागकाय्गु मति दःपुं अल्छी, स्वार्थी मनूतय्सं
अकातं सिमा गःगु अपलं उदाहरणत भीगु
हःने दः। अजपुं ज्याखुँ व घमण्डी मनूत
थःगु छैं नं याकचा जुयो लिपा तस्कं दुःख
जुइक सीडु वांगु उदाहरण नं समाजय्
म्हवः मखु।

अमर व अमृता नानी,

कर्मचारीतमध्ये स्वंगु पहःया
कर्मचारीत खाने दः। पुलांगु भासं धाय्गु
खःसा भिम्हा (उत्तम) ठिक्कम्हा (मध्यम)
व (अधम) मभिम्हा। उकिया थासय् जिं
न्हगु खाँवः छ्यलेगु मति तया - सरल,
कुटील व उच्च विचार याय्म्हा। साधारण
पढाइकाथं भाति भाति ब्बड तःगु थःगु
योग्यताअनुसारया तलब (पारितोषिक) कायो
थःगु परिवारजक न्ह्याक जीवन फुकीपुं
कर्मचारीत गणतन्त्र वयधुंक म्हवः जुयो

वांगु खाने दः। अजपुं सोभा-सिधापुं सरल
कर्मचारीत ऐन व नियमकाथं सरुवा, बद्वा
व च्वय्या हाकिमपिसं ब्बगु ज्या मथां
सिध्यक आनन्द जीवन न्ह्याकिपुं निजामति
कर्मचारीतयसं पेन्सन (निवृत्तिभरण) कायो
याउँक जीवन हानेगु मति तड। नेपाले
थजपुं कर्मचारीपित्ता इलय् व्यलय तालिम
बिय्गु व थप अध्ययनया मौका बियो
ईअनुसारया योग्यपुं दय्केगुलि सरकारया
ध्यान वांगु मरु। अथे जूगुलिं इमानदार
कर्मचारीया काय् म्ह्याय्पुं हिनताबोध जुयो
हाल जूगु दःसा अमिपुं न्हूगु पुस्ताया छ्गु
भाग कुटील कर्मचारीतन्त्रया सिकार जुइगु
खाने दः। छुं छ्गु शासक दलया छुपे
जुयो छुँ ई, दाँ तक अस्थायी रूपं सरकारी
पदे च्वडु छुं छ्गु निश्चित दल, विदेशी वा
पुचःया फाइदाया निंति कानुनी वा गैरकानुनी
ज्यासाडु कमेयाय्गु वा पदोन्नतिया तहांगु
मौका चूलाकिगु वा थःगु देशया च्यूता मतसिं
सरकारी कागजात, गुप्त भंग याड विदेशी
वा शत्रु देशता लः ल्हाय्गु, स्यंपु ठेकेदार,
व्यापारी वा विदेशी दलालतनपां मिलेजुयो
अपलं धेबा प्वःचिड थःगु देश त्वःत बिस्यु
वानिपुं कर्मचारीत बेइमान, कपटी,
षड्यन्त्रकारी व देशघाती खः। अजपुं
कर्मचारीत पञ्चायतया इलय् प्रजातन्त्र व
गणतन्त्रया इलय् भन्-भन् अप्वयो
वयोच्वंगु खाने दः।

भागबण्डाया राजनीतिखं अनेक
दलत सरकारे थ्यन। अजपुं नेतातय्सं घुस
नयो ज्यूपुं -मज्यूपुं व विदेशी तय्गु भिंजक
स्वइपुं दलाल तय्गु सल्लाहकाथं सरकारता
चा चा हिङ्कला नाःख्य मिखा कांकल।

परराष्ट्र मन्त्रालयया गुलिं कर्मचारीत थी थी म्यानपावर कम्पनीतनपां स्वापु तयो ऐन-नियम छबे छवयो हेकला मिचेयाड ज्या साना । ज्यामि (मजदुर) तय्ता मछिनिगु अहित ज्यात याड च्वना । थजपुं दलालत देशया न्हयागुन प्रदेश, जिल्ला वा गां-गामे थ्यंक वाड ज्या साड च्वना । अले अजपुं दलालत खाँ ज्या मिलेयाड थासे डांक थ्यंक च्वना । विदेशी योजनाकाथं यंकेता विदेशी कम्पनीतयसंहे वय् वाने (आवत-जावत) या भाडा, ज्या मरतलेया मःगु फुक्क बन्दोबस्त याड विइगु खाँ याता तपुयो छम्हा युवातयके डागु लाख दां कायो विदेशे छ्वता । लिपा अमिगु ज्यालाखय् नपां दलाली भाग काकां नला । थुगु ल्याखं ७० लाख विदेशोंपु युवातयके दाँय् दाँयसं आवतजावत व कमिसन पाखं गुलि धेबा नला जुइ - म्यानपावर कम्पनी व उकिया दलालतयसं ।

सिंहदरबारया कर्मचारीतमध्ये बच्छी स्वयो अपः प्रधानमन्त्रीता हे खःगु खाँ मकानिपुं व मल्हाइपुं विदेशी राजदूतावास व विदेशी दलाल पिनिगु सल्लाहखय् थःगु हे देश व थःम्हा हे सरकारता मुलेतयो गःकिइपुं विश्वासघातीत दःधाय्गु खाँ विस्तारं सियदयो वयो च्वंगु दः । चीन सरकारनपां पेट्रोलियम वस्तु न्याय्गु विषयसं जनता, संसद व सरकारं चासो तःब्ले वनपां सम्बन्धित मन्त्रालय व कर्मचारीपिसं भारतीय दूतावासया सल्लाहकाथं प्र.म. व मन्त्रीपिन्ता मिखाले धुलं छ्वाक खःसु दुने ताम्हा क्वःथें याड बिला । सन् २०१९ तक भारतया छगु निश्चित कम्पनीनपां जक पेट्रोलियम पदार्थ न्याय मःगु सम्भौता पत्र क्यने हःब्ले जनता, संसद व सरकारं कुटील व कपटी कर्मचारीतय्गु कर्तुत सिइकला । हाकुगु मति थुइकला । भारतीय विषालु सिसाफल (फलफूल) व

तरकारी नेपाले दुता मह्यकेगु धःगुया विरुद्धे भारतीय दूतावासया पौ प्रधानमन्त्रीतातक मक्यंसें, मसिइक तयो तःगु, श्रीलंकाया नेपाली राजदूतया पौ नं परराष्ट्र मन्त्रालयया कर्मचारीपिसं ध्यान मब्यूब्ले राजदूतं राजीनामा व्यूगु थजगु थी थी विषय कुटील (जाली) कर्मचारीपिनिगु पोल खोले जुजुं वगु दः ।

पासपोर्ट छापेयाय्गु, बंगालदेशी

निसें सरकारी महत्त्वपूर्ण पदे च्वडु अखियार दुरुपयोग याय्गु मति तयो वपुं जुइ ।

छ्य् अमर व अमृता, छमिसंसिल हे जुई, कुटील मनूत सरकारी पदे च्वडु देश व जनताया विरोध्य अनेकाँ अपराधत याइ । सारे धाय्गु खःसा प्राविधिक तन्त्र व कर्मचारीतन्त्र नेपाली जनतां तस्कं दुःख सियो च्वंगु दः ।

कम्पनी नपांया ठेक्का, शान्ति सेनाया निति सुडान छ्वगु सामान काण्ड, आदिया विषयले अखियार दुरुपयोगया अध्यक्षत, न्यायाधीसपुं, बीपी स्वास्थ्य अनुसन्धान संस्थानया उपकुलपतिं परीक्षाफले नम्बर ताड स्वर्णपदकया सिफारिस याड, उत्तीर्ण यापुं विद्यार्थीपुं, त्रिविया उच्च पदस्थ अधिकारी पिनिगु लज्या चायपुसें च्वंगु ज्या स्वयब्ले शिक्षित व सम्पन्न मनूत जुयवं इमानदार, निष्क्रिय व नैतिकवान जुइ धाय्गु खाँ सत्य मखु । सम्भवतः अपुं चिच्याहिब्ले

उच्च बिचःया कर्मचारीत थःगु व थःपिनिगु स्वार्थ मस्वसें देश व जनताया इज्जत, प्रतिष्ठा, गौरवया निस्ति थःगु बुद्धि व बलं ध्यावय् जूत्ले चां-न्हिं मध्यसें 'ओभर टाइम' अथे धाय्गु अफिस टाइम १०-५ जक मखुसें उकिया हाँ व लिपा नं अप्वः ज्या याई । थःगु योग्यता व क्षमताया विकास याय्गु या अर्थ जोरीपारी व थःगु हे उज्वःगु पदया विदेशी अधिकारी पिनिगु हःने धस्वाड दाने फैगु व अमिसं हैगु प्रस्तावयाता स्वयो देश व जनताया भिं जुइगु

व मजुइगु ल्ययो स्वयो विश्लेषण याड छलफल व निर्णय याय्‌ता सक्षम जुयो अब्बल दर्जा पिब्बयता खः । अमिसं पोशाक, सदाचार, भाय्‌थःगु कर्तव्यखय् भ्याभति हे आँच मव्यक ज्या सिध्यकी ।

प्राविधिक विषय थजु वा प्राज्ञिक, साहित्यखय् थजु वा व्यवहारे, मेपिनि हःने शिर क्वचुय म्वायक भिक्षापात्र ज्वनिम्हा फ्वैंगी कुटनीतिया थासय् फुक्कनपां उथिंयंक समान व्यवहार, मैत्रीपूण व्यवहार याइम्हा जुइ । नेपाली कुटनैतिक व राजनैतिक व्यक्तिवपिसं देशया निम्तिं तःतः हांगु सन्धी सम्भौताखय् ध्यान तय् मःगुलि थ काय् म्हयाय्या नितिं छगू नेगु छात्रवृत्तित फ्वड थःगु जक मखु देशया इज्जत वांकेगु ज्या सानिपुं कर्मचारी व सत्ताय् च्वपुं नेतात नं दः । गहतया तिखय् इज्जत वांछव्यगु (गहतको भोलमा इज्जत फाल्नु) नेपाली खैंत्वा खँ भाय्‌ता ल्वयक लज्या मचसें ज्या याइपुं तःतः हांपु मनूतन भीथाय् दः ।

बालागु, उच्च विचःया कर्मचारीत थःस्वयो च्वय्या पदाधिकारी पिनिगु हःने खुसामद व चाप्लुसी याय्‌गु स्वयो मःकाथं या आदरनपां हज्याइअले थः स्वयो क्वय्या कर्मचारीपिन्ता हप्की दप्की मखु थःहे किजाकेहेयेगु व्यवहार याइ । मःपिन्ता मःथें व्यवहार याइ । याय्‌गु स्यनि । थुकिया अखः सुं सुंच्वय्या कर्मचारी व राजनैतिक नेतात नपां विदेशी दूतावासे चाकडी यो वानिगु, विदेशी दूतावासया क्वय-क्वयया कर्मचारीपिन्ता नपां थःगु पदीय मर्दादा लुपांक तुती ज्वडः खुसामतया व्यवहार याइगु । भीगु ज्या मित्रवत व्यवहार याय्‌गु भीसं स्वय्‌गु खः । भी मालिक मखु धाय्‌गु भावना खँ फुक्कसिता थुइक ज्या सानिपुं कर्मचारीत नं भीथाय् दः ।

नेका, नेकपा, राप्रपा, मधेसवादी दलतय्‌सं १५ दा तक स्थानीय निकायया

निवाचन मयासें जनप्रतिनिधिपुं मरुगु इलय् देशया प्रजातन्त्रया जगन्निसें हे थुड दयो च्वंग सहरी प्रशासन यन्त्रता धुधु याड सेकल । गामे नं वयो सहरे छँ दाने फ्यवं हे देशया सेवा याडागु मति तइपुं अज्ञानी नेतातय्‌गु कारणं बहुमत कर्मचारीत ज्याखुँ व थवपुं व भष्ट याता । ल्यासे ल्याम्होपिन्ता म्यानपावर कम्पनीपाखें विदेशे छवयो देया कृषि, उद्योग व निर्माणया ज्या नपां ध्वस्त याड पांक पंगः थानेगुलि शासक त हे जिम्मेवार खः । सहरे दुने सडक, धः, घरलाइन, छँया मापदण्ड व छँया भीगु थःगु पहः भताभुंग जक यागु मखु भ्रष्टाचार याय्‌गु धाय्‌गु सामान्य खः जीवन पद्धति खः धाय्‌गु मति काथं गलत मानसिकता ब्बलांक बिल । अः कर्मचारीत ज्या याय्‌ता मखु ज्या खुँज्यो बिस्यु वानेता, अले स्वेच्छिक अवकाशकायो पेन्सन काय्‌ता ई पिड च्वंगु थँ खाने दः । थजपुं कर्तव्यच्युत कर्मचारीपिन्ता बढावा विइपुं नेका, नेकपा, राप्रपा मधेसवादी दलया नेतात जिम्मेवार खः । अजपुं शासक दलया नेता तय्‌गु ज्या जाँचे खुयो जुसां पास याकेगु, अपराधीतय्‌ता राजनीतिक दबाब बियो त्वतकेगु, भ्रष्टाचारीतय्‌के कमिसन कायो निर्माणया ज्या रोके याइपुं ठेकेदारतय्‌ता गवाहाली याय्‌गु, हाकु व्यापारी, तस्करी, सिँ तस्करी व गुँ छ्याइपुं बेइमानत नपां मिले जुयो भाग कायो नयगु, गिटी, फि खुयो नैपिन्ता कय्याड सिन्हांतिक, स्वंमः, खादा क्वखायक, थःथःगु पार्टी दुथ्याकिगु । ‘चोरलाई चौतारी’ अथेधाय्‌गु खँ याता मानेयाइगु धाय्‌गु खँ पुलांजुय धुक्कल । अ न्हगु काथं धाय्‌गु यात - भ्रष्टाचार याय्‌फःम्हासीता तःहांगु पदबी, डाँकू, ज्यानमारा, हत्यारातय्‌ता नागरिक अभिनन्दन, ज्याखुँ अल्छी व अयोग्य पिन्ता (पदोन्नति) च्व छाय्‌गु ।

जियोपुं छ्यपुं, सुंसुं बांलापुं

ख्वप पौ

कर्तव्यपरायण कर्मचारीतय्‌सं म्हुतुं मधसें ज्याखं देश व जनताया ज्या साड घुस मकसिं देश व जनताया ज्या मथां ज्या सिध्यक बियोच्वंगु दः । बरु गुब्ले गुब्ले मन्त्रीतय्‌सहे दुष्ट कार्यकर्तातय्‌गु पाःलिड सिध्यधुंकगु ज्यायाता हे पाड दथवीसं रोके याय्‌गु ज्या याई । छुं छुं विश्वविद्यालयया उपकुलपति व डीनपुं मेडिकल काउन्सिल व इन्जिनियरिड काउन्सिलया पदाधिकारीतय्‌सं नपां थःथःगु निजी कलेजत चायक जनताया कलेजके घुस कायो नयो च्वंगु दः ।

अमर व अमृता थजपुं भष्ट कर्मचारी, पदाधिकारी व नेतातय्‌गु हुलहे दःसां न्ह्यागुनं सुपाँय दुने वहया चाकः दै (हरेक बादलमा चाँदीको घेरा हुन्छ) धाय्‌थे छुं छुं कर्मचारी, प्राविधिक, शिक्षाविद्, नेता व कार्यकर्तापिसं, ज्यापु ज्यामिपिसं, देश व जनताया हितया निंति मदिसें धिसिलाक्क पलाछिड संघर्ष याड च्वंगु दः । तुइजला लुयवं ख्यूं तड वांये न्ह्याथिन्योंगु ख्यूं नं सुजद्यो लुलकिं बुलहुँ तड वानिगु पक्का खः ।

जियोपुं अमर व अमृता,

पौ ताःहातथें च्वं, चिच्या हाकलं धाय्‌गु खःसा सरल, उच्च विचार व कुटील (अल्छी, स्वार्थी, अयोग्य, कर्तव्यच्यूत व षड्यन्त्रकारी) कर्मचारी पिनिगुबारे व्यवहारे भोगेयाड वयो च्वडागु अनुभवया लिधंसाय् थव पौ च्वयागु खः । धात्येंगु खाँ छुले धःसा चिच्याहिब्ले निसें या मनूया उद्देश्य नपां वयागु जीवनया स्वापु दयो वैगु जूगुलिं भी काय-म्ह्याय्‌पिन्ता, छँ जः पिन्ता बालागु स्कूल व संगतहे अपलं लिच्वः लाकिगु जूगुलिं अभिभावकपुं सचेत जुयमःगु आवश्यक खडा । बाकी लिपाया पौख्य च्वय ।

छमिता तस्कं माया याइम्हा बाज्या

ख्वप पौ

कला, संस्कृति संरक्षण विधेयकया बारे छग् चर्चा

-ijjः

ख्वप नगरपालिकाया

डाकगू नगरसभा २०७६ असार
१८ गते कवचाल । उगु सभां
'कला संस्कृति संरक्षण व संवर्द्धन
याय्ता व्यवस्था याइगु सम्बन्धे
दयकगु विधेयक २०७६ पारित
यात । स्थानीय सरकार
सञ्चालन ऐन २०७४ रं निर्दिष्ट
यागु प्रक्रिया पूरा जुय धुंक व
ऐनयाकाथं कार्यान्वयने वई ।

कला संस्कृतिया सहर,
नाचगानया राजधानी काथं
म्हासिइका पिब्बयो वयो च्वंगु
ख्वप नगरपालिकां स्थानीय,
राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्व
ज्वड धस्वाड च्वंगु सम्पदात

म्वाक तय्ता ऐन दयकगु तस्कं च्वालाय् बहगु ज्या खः । उगु
ऐन कार्यान्वयनयाय्ता अनेक पंगःत वय्फः अथेन विश्व सम्पदाखय्
नांजायो च्वंगु सम्पदात नपां मेमेगु सम्पदात म्वाक तय्या निंति
न्ह्याथिन्योगु पंगः नं हाचांगायो सामनायाय्मःसां जनप्रतिनिधित
लिचिली मखु धाय्गु जनतां आशा व विश्वास कायो च्वंगु दः ।

१२ गू निसें १५ गू शताब्दीतक नेपालमण्डलया राजधानी
जुयो च्वंगु ख्वपे स्वनिगःया दकले तःजःगु डातापोल्हें देगः,
कलाकारिताया मिखालं स्वयबले जोडामरुगु (अनुपम) डयङ्डापा
भ्यो दरबार व लुँ ध्वाका थजगु सम्पदात जक मखु थाय् थासे
शोभादय्क धस्वाड च्वंगु फल्चा, ल्वहँहिती, तुथि, जरु, सत्तः
देवालय-शिवालयं थानाया कला दकले च्वप्य लाः दक थी थी
कला म्हासिइका पिब्बयो च्वंगु दः । अजगु जोडा हे मरुगु
अनुपम सम्पदात संरक्षण व संवर्द्धन याड म्वाक तय्गु जिम्मेवारी
न्हूगु संविधान दय्के धुंक स्थानीय तहखय् वल ।

नपाःया संविधानया अनुसूची द व स्थानीय सरकार
सञ्चालन ऐन २०७४ रं स्थानीयस्तरे पुरातत्त्व, प्राचीन स्मारक
व संग्रहालय संरक्षण संवर्द्धन व पुनःनिर्माणया जिम्मेवारी स्थानीय
तहयाय्गु हे खःदक क्वः छिड ब्यूगु दः । थवहे अधिकारया

लिधंसाय् ख्वप नगरपालिकां कला, संस्कृति संरक्षण व संवर्द्धन
याय्ता दयकगु विधेयक २०७६ पारित यागु खः ।

सम्पदा बस्ती दुनेया छैं जग्गात नगरवासी बाहेक नगरं
पिनेया मनूतय्सं न्याय मरुगु, सम्पदा क्षेत्र दुने थाय्
(सीमा) तोके याड सवारी साधनत दुताहय्के मवियगु, पुलांगु
सम्पदात स्यंकिपु बाज्याया दत्त छ्यमचां चत्तथाड मदय्क
छ्वइपिंता कडा कारबाही याय्गु, सांस्कृतिक लागा दुनेया निजी
छैं, भवन दयकिपिन्ता अनुदान बियगु, सांस्कृतिक व ऐतिहासिक
लागाया सीमा (थाय्) तोकेयाड सांस्कृतिक क्षेत्र घोषणा याय्गु
विधेयकया मू उद्देश्य खाने दः ।

जनसंख्या वृद्धिया प्रभाव ख्वपया सम्पदा क्षेत्रे नं त्वः
मफ्यु । सम्पदा क्षेत्रे देशे दुनेया थी थी थाय्या मनूत वयो
च्वनेगु, थःगुहे पहलं छैं दाड च्वनेगु व थानाया सम्पदा संरक्षणया
पलि संस्कृतिया अखः विकृतिया ज्यानं याड हल । इलयहे
सचेत जुयो रोकेयाय् मफः सा पूर्खा दयक तकगु सम्पति भीगु
कला व संस्कृति नाराखय् जक ल्यं दै । ख्वपया मौलिक पहः
तड वानि ।

ख्वप नगरता सांस्कृतिक नगर घोषणा याकेगु मति थव

ख्वप पौ

न हाँ न अपलं कुतः मजुगु मखु । २०५९ साले उब्लेया श्री ५ या सरकार संस्कृति पर्यटन व नागरिक उड्डयन मन्त्रालयं ख्वप नगरता सांस्कृतिक नगर घोषणा यायगु सम्बन्धे अध्ययन याड प्रतिवेदन हे प्रस्तुत यागु खः । २०५९ साल असारे प्रतिवेदन प्रस्तुत यागु अले साउननिसें हे जनप्रतिनिधि पिनिगु ई सिधःगुलिं उगु ज्याभ्वः हज्याय् मफुत ।

नेपाल सरकारं गुग्गु पञ्च वर्षीय योजनाख्य् न ख्वपदेयाता सांस्कृतिक नगर घोषणा यायगु खाँ क्वःछित, अले ज्या धःसा हच्चिङ्कगु मखु । न्हूं संविधान निर्माण व स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ कार्यान्वयन लिपा सांस्कृतिक व पर्यटकीय क्षेत्र क्वःछिङ्गु अधिकार स्थानीय सरकारता ब्यूंगु दः । ख्वप नगरपालिकां निश्चित सीमाया च्यें कियों सांस्कृतिक क्षेत्र घोषणा यायगु कुतः याडच्वंगु लसकुस याय् बहगु ज्या खः । डाल काय् बहगु ज्या खाः । नगर व नगरवासीतयगु भिं जुइगु न्ह्यागु नं ज्याख्य् नगर बासीपिनिगु क्वात्तुगु ग्वाहाली न्ह्याब्लें दै । थजगु ज्याख्य् नगरपालिकां मन क्वसाय्क धिसिलाक पला छिङ्गु जनताया विश्वास खः ।

लाय्कु लागा व तःमारी लागाय् च्वंगु छँया कःसि व पौँहँ त्वनेगु ना: या त्यांकी तयो हः गु, तःत पागु कुसा तयो हःगु, कःसि स्टिलयाबार तयोहः गु ज्या सम्पदाया नियमविपरीतया थी थी गतिविधित जुयो च्वंगुलिं ख्वप नगरपालिकाता संस्कृति प्रेमी पिसं आलोचना याड च्वंगु दः । हिंडादातक जनप्रतिनिधित मर्गु इलय नियमता हाचाँ गायो वानेगु बानी जुय धुंपु नागरिकपिन्ता थासय् ह्यता थाकुइगु खः ई काइगु खः । असम्भव मखु । जनता सचेत यायता ख्वप नगरपालिकां इलय् व्यलय थी थी पेशा व्यवसायीपिन्ता बैठक सःत सम्पदाया महत्त्व ध्वाथुइक कानेगु ज्याखं जनताया दथ्वी सकारात्मक सन्देश वांगु दः ।

सम्पदाया मू (महत्त्व) मथुयो गुलिं नगरवासीतयसं अंशवण्डाया नामे सम्पदाहे क्वचा थःगु दसु नं भीथाय् दः । चेतनास्तर म्हवः जुयो हे थजगु घटनात जुइगु खः । निजी छँ तयोतःगु लुँचुँ वाक छुचुँ म्वयो ज्पूं मनू तयानं (मू मर्गु) साँझयोत छुसी मूलं मिडागु, स्यंकिगु कारणं भीगु अपलं सम्पदात मदय् धुंकल । अले गुलिं तड़ वानिगु भ्वःल्य दः । जनताया चेतनास्तर थाकायो संरक्षणया सुनिश्चितता यायगु थुगु ई तःहांगु अवसर खः । ख्वप नगरपालिकां विधेयक हे पारित याड सम्पदा क्षेत्र स्थानीय नगरवासीतयसं जक छँ, जग्गा न्याय-मिय याय् दैगु कानुन दय्कगु सम्पदा प्रेमी तय् लागिं लसताया खाँ खः । थुकिं सम्पदा संरक्षण याय मःगु नपां जनतां नं थुकिया मू

भन भन अपलं थुयो वानिगु स्वाभाविक हे खः ।

दाँयदाँय्सं लाखाँ विदेशी पर्यटकत ख्वपय् चाह्यू वै ।

अपुं थाना न्हूं आधुनिक छँ स्वयता वैगु मखु । सलंस दाँ हाँ भी

पुर्खा पिसं दय्क तकगु जोडा मर्गु सम्पदात स्वयता वगु खः ।

तेपः देया पर्यटन विकायसे संस्कृति यातःमिगु ख्वप देशे नं तहांगु

ग्वाहाली याड च्वंगु दः धायगु खाँय् विमति दैमखु । कानुन

दय्क व्यवस्थित ढङ्ग सम्पदा ल्हवनेगु मयासा सम्पदा या मौलिक

पहं ल्यड च्वनि मखु । म्वाड च्वनि मखु । थजगु ज्या ख्वप

नगरपालिकां न्ह्यलं चायक इलयहे पलाछियगु ज्या यागु तस्कं

च्वछाय् बहः जु ।

सम्पदाजक मखु, ख्वप नगरपालिकां निश्चित सीमा तोके याड सांस्कृतिक क्षेत्र घोषणा याड उगु सीमा लागाय् सांस्कृतिक ज्याभ्वः त पिब्बयो ई अनुसारया सांस्कृतिक गतिविधित याड वयो च्वंगु नं उलिहे च्वछाय् बहजू । उकिं याड भीगु सांस्कृतिक प्याखं सांस्कृतिक पुचः सांस्कृतिक प्याखं म्वःत व सांस्कृतिक ज्याभ्वःनपां स्वापु दःपुं गुरुपिन्ता सम्मानपूर्वक म्वाक तै, म्वाड च्वनि ।

गुकियाड स्वनिगः याता हे 'सांस्कृतिक संरक्षित क्षेत्र' घोषणा याकेता धात्येगु ग्वाहाली याइ ।

सम्पदा निर्माण थजगु ज्या ठेककां वियगु तस्कं हे मिले मजु । ठेकेदारतयसं न सम्पदाया महत्त्व थुइ न थुकिं यायगु एतिहासिक पक्ष हे थुइ । निर्माण समाग्री म्हवजक छ्यल जुसां कच्चा ज्या याड जुसां अमिसं खाली लब जक स्वइ । अपलं ठेकेदारतयगु मति न्ह्याथेयाड जूसां धेबा कमेयायगु खः । सम्पदा न्ह्याथे जूसां च्यूता तैमखु । ज्याभिंकेगु स्वयो धेबा मुंकेगु जक स्वइ । अथे जुगुलिं ख्वप नगरपालिका दुने भीगुहे मौलिक पहलं सम्पदा ल्हवनेगु ज्या उपभोक्ता समिति दय्क हज्याड च्वंगु खः । थःगु थाय् थःगु पहः पिब्बयक थःगु भःपियो ज्या साड च्वंगुलिं श्व बालागु पक्ष खः । थजगु ज्याः यैं महानगरपालिका, यल महानगरपालिका, केपु, टोखा नगरपालिकालगायतया मेमेगु नगरपालिकां नं इलय हे सम्पदा संरक्षणया भिंगु मति तयो कानुन दय्क हज्याःसा सम्पदात अजनं संरक्षण याय् फैतिनि । भीगु म्हसिइका भीगु गौरव ल्यंक तय् फैतिनि । थुखेपाखे नं सम्बन्धित नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपिसं ध्यान वियमःगु खाने दः । यैंया रानी पुखु, यलेया न्हु दँ पुखु ल्हवनेता ग्वाहाली याड च्वंगु ख्वपेया प्रतिनिधिपिसं स्वनिगःले सम्पदा संरक्षणे न्ह्यलुवा जुयो ज्या सानिगुलिं जनता तयसं तहांगु अपेक्षा याड च्वंगु दः ।

ख्वप पौ

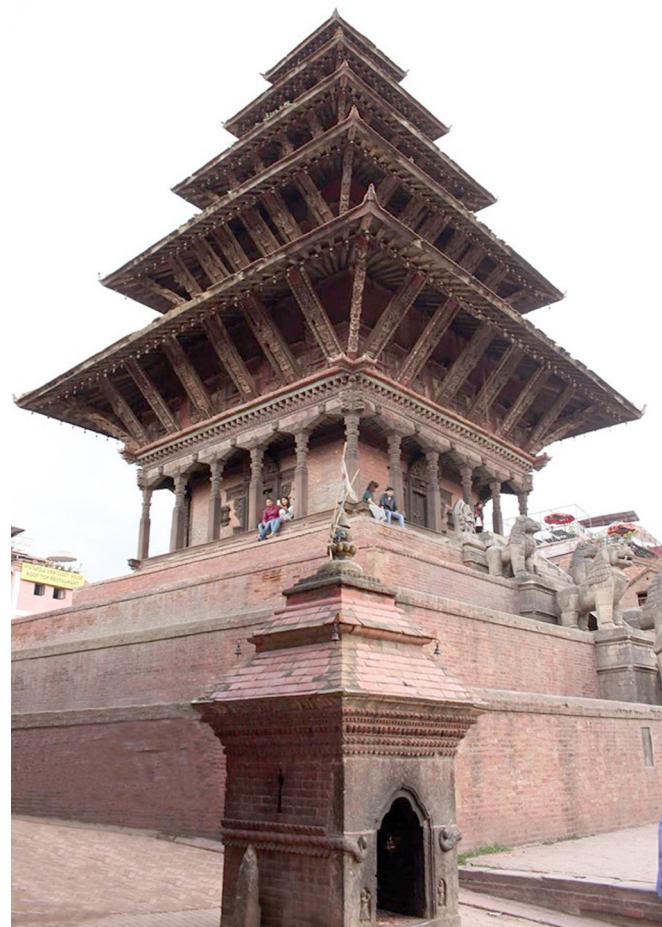
हलिमय् चवजःगु ख्वपया डातापोलहँया स्वसः व हिंन्हयदा या बुसादां जुगुलि थुगु चवसु लहययो कायागु

- रिना प्रजापति

स्व निगःया मल्लकालीन स्वंगू नगर मध्ये छगू ख्वप नगर अपलं ऐतिहासिक पृष्ठभूमि दःगु विश्वसम्पदां जःगु दे खः। थुगु दे 'संस्कृतियानगर' 'जीवन्तसम्पदा' नेपः देया सांस्कृतिक रत्न व नाचगानया राजधानी काथं म्हासिक वयो च्वंगु पर्यटकीय नगर खः। नेवः संस्कृतियाता कःधाड़ नेवः जीवनशैलीं याड ख्वप दे सजीव संग्रहालय काथं स्थापित जुयो च्वंगु दः। एशियाया रोम नेपः दे अले नेपः देया रोम ख्वप काथं म्हासिका पिब्बयो च्वंगु थुगु ख्वपदेशो कला कौशलया पारखी पुर्खा पिसं अपलं साँस्कृतिक धरोहर दय्क भीता त्वः त तकगु खः। थुकी भी तस्कं गौरवान्वित जुयो च्वडागु खः। थौ कन्हेया आधुनिक युगे भीगु रहरनपां चुनौती हांचागायो ऐतिहासिक सम्पदात म्वाक तय्गु भीगु जिम्मेवारी नं खः। देशे दुने व देशं पिनेया कलामर्मज्जपिसं दुनुगलांनिसें लय्ता प्वक प्रशंसा याड वयो च्वंगु भीगु छुँ हःने च्वंगु सम्पदायाबारे फुक्क खाँ थुइक च्वनेगु भीगु दायित्व खः।

अःवयो ख्वप नगरपालिकां तःमारी लागाय् पेपाड्गा दःगु सवारी साधन दुता ह्यके मबियगु काथं सूचं वियो उगु काथंया ज्या नं कार्यान्वयन याय् धुकंगु दः। ख्वप नपाया सूचंकाथं ख्वप नपा वडा नं ५ ख्य च्वंगु लोकंह्वागु हलिमय नां जःगु डातापोलहँया जःख सुरक्षा व संवेदनशीलतायाता ध्यान तयो स्थानीय जनता, बुद्धिजीवी व वनपां सरोकार दःपुं सरोकारवालापिनिगु सल्लाह सुभाव काथं उगुक्षेत्रया पुर्व पाखे क्वाछुँ, पश्चिमे स्वपुंग भैलद्यः, उत्तरपाखे चतुर्ब्रह्म महाविहारया पूर्वपाखेया लाँ दक्षिणपाखे तिलमाध्व नारांद्योया पूर्वी ध्वाका चलाखु थुखे थुलि चारकिल्ला दुने २०७५ माघ १ गते निसें सुथाय् सिया ७:०० ता इलय निसें बहनिसिया ७:०० ता इलय तक न्हयाब्लें चारपाड्गे सवारी साधन दुताह्य मदैगु निर्णय यागु खः। सकले सवारी साधनया थुवः (धनी) पुं व सर्वसाधारण जनताया लागिं थुगु सूचं पिकगू खः। नगरपालिकाया थुगु ऐतिहासिक निर्णययाता लसकुसयासे डातापोलहँ देगःया बारे छुँ छुँ जानकारी न्ह्यब्बय्गु कुत याडा।

डातापोलहँ देगः ख्वप नगरपालिका वडा नं. ५ तःमाही नापी कित्ता नं ८७ तयोतःगु उगु देगः तस्कं बांलागु, स्वयलाइकगु आकर्षक व दर्शनीय वास्तुकलाया अनुपम (ज्वःमरुगु) धरोहर खः। थौं स्वयो ३१७ स्वस व हिंन्हयदा हाँ (द२२ कार्तिक-द२२

जेष्ठ) च्यालाया दुने उल्लेया ख्वपया जुजु भूपतिन्द्र मल्ल दाने सिध्यकगु खः। थव भीगु नेपः देया दकले तःजगु (१०८ फिट / ३३.२३ मिटर) नेपाली शैलीया देगः खः।

वि.सं १८९०, १९९०, २०४५ व २०७२ या तःभवखाचां नपां ल्वाड, अडिग जुयो स्वसव हिंन्हयदा हाँ निसे धस्वाड मल्लकालीन प्रविधिया नमूना व्ययो च्वनेगुलि सफलगु देगः सक्षम वास्तुशास्त्र सम्मत दय्क तःगु देग खः। इतिहासया पौ पुइक स्वयबले अःदाड तःगु डातापोलहँ देगः दाने हाँहे आना डातापूल नाया पुलांगु देगः दःगु खः। डातापूल थौया डातापोलहँथै च्वगु तर चिच्यागवःगु देग खः। न्यडाकाथं थौया डातापोलहँ दय्केगु इवःलय् तःमारी त्वः चकांक तःहांकेता उगु लागाया जनता तय्गु

छैं बुँ अधिग्रहण याड उकिया पलि अःया गोमारी व दत्तात्रयया दथवी च्वंगु पलिखेले पुनर्वास याकगु खः। अकिं व थाय् याता अ.न. पलिखेल जक धाईँ।

देगले चाकछिं ५२८ गः फय्गां १०८ गु काष्ठकलाजःगु त्वनसिं (टुँडाल) लुँपाड तःगु झण्डै १०० केजि.या. गःजु व देगः दुने सिद्धिलक्ष्मी द्योः या कलापूर्ण मूर्ति स्थापना यागु खः। ऐतिहासिक अभिलेख ग्रन्थकाथं द्योनिस्वांबले करिब १५,५०९ म्हा देगः दय्केता योगदान यापुं जनसमुदाय व मेगु जलाखला देया २८४४ म्हा मनूतय्ता तस्कं बालाक लसता भव्य डाय्क भ्वें नकगु च्वयो तःगु खः। जलाखला देया जुजुपित्ता राजकीय पाहां काथं राजकीय भव्य नकगु खः। देगः दुने च्वंगु गुपाख्वः हिच्यापा लाहादःम्हा स्वंगु तहया भावपूर्ण व कलापूर्ण सिद्धिलक्ष्मी द्योया भव्य मूर्ति लच्छीया दुने दय्कगु तथ्य दः। सिद्धिलक्ष्मी द्योया जवय्पाखे महांकाल भैलद्योया मूर्ति, देवःपाखे स्मसान भैलद्यो व क्वय बेतः या प्रतिमात छागगु ल्वहँतय ख्वपया प्रतिभावान लोहंकमीपिसं दयकगु खः।

सिद्धिलक्ष्मी देवी याता थी थी डाम्हा शक्ति पिसं वः बियो च्वंगु दः। क्वयनिसें स्वयबले कुतुव (जैमल राय, पत्ता राय कोट्वाल) किसी, सिंह, शार्दुल व सिंहिनी ब्याधिनी तयो तःगु दः। दक्षिण अभिमुख प्रवेशद्वार थ्येकेता ३६ ताकि गय्मः। चापागाउँ या प्रजापिसं हःगु नेगः तः तः ग्वगु ल्वहँया नेम्हा कुतुव (कोट्वाल) सामान्य मनूस्वयो हिदुगं अप्वः बलाइ। अथेहे कुतुव स्वयो च्वय्या किसी हिदुगं बलाम्हा किसीस्वयो च्वय्या सिंह हिदुगं बलाम्हा सिंहस्वयो च्वय्या शार्दुल हिदुगं बलाम्हा व शार्दुल स्वयो सिंहिनी ब्याधिनी हिदुगं बलाम्हा, धाय्गु जनविश्वास दः।

देगः या प्यखेरं तस्कं बालागु प्यदुवा लुखा दः। देगः दय्केता ख्वपया डागु थासय् अपा भट्टा दय्क अपा उगु खः। तःमारी त्वालं सतिगु सिद्धपुख्या क्वयसंच्वंगु मस्यांबिजली, महेश्वरी पीठ थिइक या वाताध्वाका, हनुमानघाट, नायध्वाका व चुपिडघाटे अपा भट्टा दय्क अपा उगु खः। लाखाँ लाख पोल्हँ अपा चिडतःगु डाता तुं पोल्हँया क्वय च्वंगु तस्कं स्वय लाइकगु सिर्जनशील बुद्धाकियो तःगु व (देवी देवता) द्यो तय्गु सुन्दर कलात्मक सिर्जनां छाय्पियो त्वनसिंख्य कियो तःगु सिंयाय्पु ब्रह्मायणी माहेश्वरी, कौमारी, बैष्णवी, बाराही, इन्द्रयणी, महाकाली महालक्ष्मीया अष्टमातृकाया देवीपिनिगु मूर्ती तःदः। अथेहे स्वंगूगुतल्लाया त्वनसिंख्य लोकेश्वरया मूर्तित कियो तःगु दः। प्यंगूगु तल्लाया त्वनसिंख्य महालक्ष्मीया थी थी मूर्तित कियोतःगु दः। डागुगु तल्लाया त्वनसिंख्य शिव शक्तिया मूर्तित कियो तःगु दः।

ख्वप पौ

२०५४ साले डातापोलहँ देगः द६ लाखया लागते ख्वप नगरपालिकां ख्वपयाय् हे ज्यामित पाखें ल्हवंगु रेकर्ड दः। अ. डातापोलहँ हःनेया भैल देगः ल्हवड च्वंगु स्वयो थःगु नं पः गुब्ले वइ दक पिडु च्वंगु थें च्वं।

दकले लिपा भी पुर्खा दयक तकगु सम्पति, भी पुर्खा त्वतः तकगु नासो काथंया विश्व सम्पदा सूची ख्य जायो च्वंगु डातापोलहे ल्हवनेगु, संरक्षण याय्गु व म्वाक तय्या लागिं भी फुक्कसिनं फः म्हासिनं फःथें थःथायाथासं ग्वाहाली व समर्थन याय्। भी फुक्क सिया मंकगु सम्पदात छु नं काथं मदय्क तांक थुड छ्वइगु व दुरुपयोग याइगुलि होस याय्नु। पर्यटन वर्ष २०२० सफल याय्ता व नगरपालिकाया लसकुस याय्बहागु तःमारी लागाय् प्यपाङ्गा दःगु गाडी दुमकाय्गु ज्यायाता ग्वाहाली याय्। बहनी नं अथेहे भलमल याड भव्य काष्ठकला व मूर्तिकला लुदांक स्वयया लागिं बहनी नं बिजुली भता च्याक बिझु भतितय।

(पर्यटक लाँजुवा मय्जु रीना प्रजापतिया च्वसुं ल्हययो कायो भाय् हिलागु खः। उगु च्वसुं स्रोतकाथं सिद्धार्गानी कोट्याहुति देवल प्रतिष्ठा सम्बन्धी अभिलेख ग्रन्थया अनुसन्धातात्मक विश्लेषनात्मक अध्ययन -डा. जनकलाल वैद्य नपां मे मेगु च्वसुं ग्वाहाली कायोगु न्हिथाड तःगु खः।)

ख्वप नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाया सूचं

हानेबहपुं सकलें ख्वपया दाजु किजा तता केहें पुं ऐतिहासिक व सांस्कृतिक ख्वप दे भीगु थःगु हे दे खः

थुकियाता सुचुकुचु याड छाय्पियो तय्गु भीगु म्हासिइका पिब्बव्यागु खः धाय्गु खाँ ध्वाशुइक थाँ तक याड वयो च्वंगु ग्वाहालीया निंति अपलं सुभाय देछायो च्वडा।

थुकिया ताँसाकाथं २०७६ जेठ १ गते निसें ट्राइसाइकल पाखें छन्दु आँतं फुक्क वडाय् ध्वगिइगु व ध्वमगिइगु फोहर कः वइगु खाँ ब्याक च्वडा।

उगु ज्या काथं न्हिया न्हिथं सुथाय् ६ खुताइलय् निसें १० हिताइलय् व न्हिनेसिया २ न्येता इलय् निसें ५ डाता इलय्या दुने फोहर ध्वगिइगु व ध्व मगिइगु पः काथं ट्राइसाइकले फोहर कः व पिन्ता बियो दियता इनाप याड च्वडा।

ख्वप नगरपालिका

ब्यासी २, ख्वप

० काशीराम विरस या नेपु चिनाखँ

जः जिगु मिरखाय्

तिमिला आहा ! भल्लल जः

नभं न्यंक

जः अन थःगु मखु

छ्युंसे नगु

थौं वया गर्व छु खः ?

तिमिला बांला

मिखा सिचु

खः नुग

तिमिला

हा फुल्लवःगु छुचुंमरि थैं

तर नये मज्यु !

बांला

व सकतां मखु

पुगु निभाः

छाय् मजुइमा खसुं भुगु

ख्यःया जः

सुथया जः

थव यक्व पाः ।

जः निपु लँ- निखे स्वःगु

ख्युं जः

सुथ जः

छ गुगु लँपुइ वनेगु ।?

आस्थाया सारझगी

जि

आस्थाया लाछिइ

आस्थाया सारझगी ज्वना

सारझगीया तालय्

तालं हंक प्याखंहु याच्वना/म्ये हालाच्वना ।

आस्थाय् चः ति हायका

आस्थाय् चः ति नायका

उकिं

नुगः पाय् आस्था स्याइ

क्युगू सारझगी स्याइ ।

स्याः चाया गुगुं वा: चा: दझमखु

पीडाया गुगुं नना दझमखु

स्याः चायायात /पीडायात नं

आस्थाया सः पिल्हवये यइ ।

आस्थाया सारझगीइ

पित्याः प्या: चा: या ज्याथपह इला

आस्थाया म्ये न्हेय्चिके

कन्नाया बाखं ल्हवये

आस्थाया सारझगीइ ।

आस्थाया सारझगी हाले

सारझगीइ आस्थाया म्हिचा जायेके

गंगु नुगलय्

आस्थाया ह्याउँवाउँ जायेके ।

आस्थाया सारझगी कुबिया

न्हिथ/छक : पतिकं

थथहे आस्था किये

पालिचाय् च्वना

थःगु व जःला खःलाया बाखं ल्हाये ।

चवसु

तड़वांगु संस्कृति नपां सिन्हाज्या

+ आशाकुमार चिकंबन्जार

असारया महिमाया म्यें यक्वसिनं हाल वाने धुंकल। छमना पिड छमुरी सय्केगु, असारया सिन्हाज्या, मंसिरया सामाज्या दक भी पुर्खापिसं धायो वांगु खाँ अःनं पाय्छिं जू। सिन्हाज्या व सामाबले सामा गुम्हा जुयो ज्यासाने मालिगु अजा-अजिया धापु दुने सत्यता माल स्वयबले मनुया निहपौ नपां स्वापु धःगु खाने दः।

इतिहासया पौ पुइक स्वयबले भू-दासकाथं हज्याङु वयो च्वंगु इलय् सामन्त तयगु म्हुतुहे कानुन थें खः। बुथुया मन हिलकिं बुँ छखेलाई। अले बुँया लिधांसाय् न्हयाकेमःगु ज्यापु-ज्यामिया जीवन सुकु चिइगु स्वाभाविक हे खः। अले थःगु सुकुख्व, मचाखाचा द्यांलाइगु हुनिं बुथुयाता अब्जु भाविद्यो भःपियो लय् ताय्के मालिगुलिं अमिगु छ्या ज्या अले बुँ किबाया ज्या च्यो भवातिनं साथे सितिकं साने मालिगु चलन २०२१ सालया भुमि सुधार लिपा म्हव जुयो वांगु खाने दः। गुकि किसान आन्दोलनया लिच्वनं छगू खः।

असारे सिन्हाज्या मयासा मंसिरे गथे सामा दुकाय् फै ? उकिं छैं मनू सीसां बुई वापियता नाः दितकिं सीम्हमनू वापिज्या (पही) कुसां तपुयो वानि प्य वाने मः धाय्गु खाँ न्यनेबले सीम्हा सीड वान म्वापु दाच्छीतक सीड सीड म्वाय्माली धाय्गु अर्ती खः दक थुइके मः। थव तहांगु ज्ञान भःपियो अःतकनं वापिज्याता प्राथमिकता बियो ज्या सड वयो च्वंगु दः।

गनां गनां तःतः क्वगु बुई पाँवु तयगु चलन दः। तःन्हुतक नाः तयो तय्या लागिं तग्वय्क दें व वाक दें तयगु याइ। गुगु चलन अः म्हव जुयो वान। पाँ बुँ भतड वानिजक अपलं बिचः याई।

असारया ई रसिकताया ई खः। भुलुभुलु व वइ, सिरिसिरि फय् वै। बुई नाखं जाई। गातिं जाय्क वापिय दःसा सकलिं लय् ताई अले बुँज्या याइपुं किसानतय् मनय् वागुजी व्व छुगु म्हगस खानी। थुगु इलय् तस्कं थाकुक ज्या साने मालिगुलिं मेगु इलय् स्वयो नयगुलि भतिचा ध्यान तै। सुथाय्कलां दें तयता वांम्हा मनूयाता बुई जाभू ज्वड वानिबले चाकु तयो यंकिगु गुम्हास्यां ला तयो यंकिगु नं चलन दः। अले निनेसिया इलय् ल्वसाधासा नपांया

बजि (मेबलं छुचुं मारी) नकेगु याइ। इलय् व्यलय् भःदिकेगुया लागिं थवं त्वंकिगु नं चलन दः। गु गु ध्वं माघ महिनायहे थुयो तैगु खः। उगु इलय् वापिज्या बजि क्वकायो नलकिं याईचां डाइ धाय्गु चलन दः थुकिया अर्थ उब्ले गरिबीया कारणं अपः बजी ज्वरे मयाइगुलिं बजी नयगु इलय् मथ्याइदक थथे धःगु जुय्मः। नपां बुँ थिइक च्वंगु भुलां, व वाबुई नं बजी छायो जक नइगु चलन दः।

वापिज्या बले छ्यलिगु ज्याभः कु तःकु खः। बुँपाल पुइक ह्यालिं कूज्या याडानि मिसातय्सं वा पिड है। वापुति स्वाने हाँ भागीयाङु करुणामयया नां कायो वा अपः वय्क जक फ्वनि। गुगु ज्या छ्या नकिं व म्हयाय्मचायाता याकिगु नं चलन दः।

सिन्हाज्या रसरद्गया ई नं खः। कन्हेया म्हागस ज्वड लगानी याइगु वापिज्याबले सकसिया ख्व चकानी। अले रँसंजाःगु सिन्हाज्या लय्या म्येनं हाली गुगु चलन अःन्हुगु पुस्तां मथुयो, त्वः वगु खाने दः। थी थी खाँया हिसिपहलं ध्याचु न्यंक मिसामस्तय्ता हिस्याङु म्येहल आनन्द काइसा रसंजःगु रतिरागया म्येनं हालि ख्वपय् हालिगु म्ये या छगू अंश सिन्हाज्या वाने त्यलला नानीचा जितानं ब्वड यनिला ?

वा पिय मन्याडा, ज्यामि जुय मन्याडा
बजिजक हेय्क नय्ता वला धाइला ?

ख्वप पौ

व वइ मताया, कुसा ज्वडमवया
व वइ बले वाने नेम्हां सिमा क्वय
तुलसी माया त्वलते मफया
जितानं ब्वड यनिला ?

थुगु इलय्या ऋतुया प्रभावनं मनूतय्ता लाइगु पक्कानं खः । उकिं सिन्हाज्या या इलय स्वंया नं वर्णन याइ । अथेहे :गाच्वतं ग्वाली स्व, परासीनं पाली स्व छुयो वःगु चम्पा स्वानं ख्वालय् भ्वभ्व : पू बिष्णुमाया त्वलते मफया
जितानं ब्वड यंकिला ?
थथेयाड वापिज्याता मःगु कुसानिसें प्रकृति हव्वइगु स्वंयातक ज्ञान वियगु काथं म्येहालि । अथे हे हिसि ख्यालीया म्यै नं हालि । वापिडा छपिचा, ज्यामिवम्हा धेपचा धेपमिसां बजि नल, पिचां स्वपिचा वापिडा लाँसी, ज्यामी वम्हा भ्वासी बजिनय्ता ल्वसा हला खाइगु तुसी ॥
किसनमाया त्वलते मफया
जितानं ब्वड यनिला ?

थथेयाड ज्या थाकुगु अनुभव मयाकेता हिसि ख्याली व रसरद्गया म्यै हाली, ध्याच्चुनकी । वापिइपुं मिसातय्गु पूचः या म्यै क्वचालकिं दथवी दथवी मिंजं तय्सं भः(अश्लिल) काइगु चलन अ. तानेहे धुंकल धःसां ज्य् । अले अश्लिलतां याड नं थुकिया चलन सायद मदयो वांगु जुयम् । अले ख्वपदेया बुँयाय्गु अवस्था नं पिब्वइगु काथं भःकाइगु धाय्गु खाँ बाज्या पिनि पाखें न्यडु तयागु खः । सितिं साति वा पिज्या, पायं साती वालेज्या याय्गु धाय्गु खाँ नं पुर्खा त्वःत तकगु खः सा सिति नखा निसें भःकाय्गु (स्वनिगःले फरक-फरक) चलन याडु गाथामगः वाय् यंकिबले तक भःकायदैगु नियमनं याडु तःगु दः । अले गाथामगः वाय् यंके धुकं उडु वयानि रामकृष्ण वासुदेव राधाकृष्ण गोविन्द धाधां द्योया नांकायो वडिगु चलन अजनं दःनि ।

सिन्हाज्याया इलय मेगु रसरद्ग, जात्रायाड च्वने मलाइगुलिं सिन्हाज्या हाँ ख्वपे भगस्ती धायो नवदुर्गाया ख्वःपा उडु छुं बाजा थाय् मज्यु जक धायो तःगु खः । उगुइलय् द्यो जलेसं विज्याइगु धायो नाःख्य् दिसा, पिसाब याय्मज्यु धाय्गु याडु च्वंगु लिं वैज्ञानिक तथ्य खाने दः । उब्ले वासया बांलागु सुविधा मरुगुलिं हैजा भाडाबान्ता आदि ल्वय् त नाखहे सरे जुइगुलिं वा पिज्याया नाख्य् सानेमःगु व गनां गनां वहे नाःनपां त्वनिगु अले थवं त्वंगु व बजी नःगु भू, खोला सिलिगु जूगूलिं थजगु खाँ हःचिइक तःगु जुई गुकि धार्मिक आस्थाकाथं द्यो जलय्सं विज्यायुग्या आधार दय्क तःगु जुयमः । अथेहे थुगु इलय जलचर प्राणी (डा, ब्यां, आदि) थवकिगुलिं उकियाता असर थमजु धायोनं थजगु नियम हच्चिइक

तःगु खः । ब्वहत्यापा थवकिगु अले ब्वहचां मचातय्ता नसा माल नके यंकिगु इलय् मिजंम्हा ब्वहचाय्गु कपालेया कली ‘क्यँक्यै सत्ययुग्या अवशेष त्वं दनि धाइगु चलन दः । ब्वहत्यापा निर्मायाया प्रतीक धाइ । वं थःमचा तय्ता माया यागु व थःगु कर्तव्य पूवांकगु खाँ पूर्खा भीता ज्ञान काथं थुइक तकगु जुयमः । अथेहे पंछी मध्ये सुरधरीम्हा कमीचाया मचा थवकिगु ई नं थवहे इलय जुगुलिं न्हयाबलें नेम्हा वा जोडा वइपुं कमिचा खाडु भाग्य व विजोडा खाडु दुर्भाग्य धाइपि सं नं थः मचाता वापिगु बुईं की माल नकगु मातृ स्नेहयाता स्वयो भिं व सौभाग्य हे ताय्कि ।

वापिडु हःपुं मिसातय्सं वापिम्हा तःम्हासा लोभी धाधां त्वः फ्यूसा क्वथाकाला धाधां थवं थवय् ध्याचु नक हाँय्पुक वापिज्या याई । अले वापिज्या बले ज्या मवपुं सुहे-दैमखु । मचा तय्गु ज्या प्वाचा ल्हय्यगु, चाय्गु बुहाबुहीया ज्या प्वाचा पुयगु । ल्यासे ल्याम्हो वापियथाय् च्वडु ज्या याय्गु याइ । मिसा तय्सं वा पिइ । प्वाचा लाहातय् बिय मज्यूगु प्वाचां हाकू तिनीबले थःता लात धःसा थमनं नं क्यक छव्वइगु ख्यालीपहःयानियम नं दः । अले प्वाचा देंचाय् तलकिं प्वाचा मगाय्यो दक तय्की मखु सायद प्वाचा गानीजक थथे धःगु जुई । अले चापुइक हःपुं व कुज्या याइम्हा सिया नं गःन्हयो, चातिडु मिसातय्ता नाखं छवाक हाँय्पुकेगु ज्यायासां तंचाय्गु याइ मखु । थव छु फःम्हासिता फःगु ज्या याकेगुया नमूना खः ।

कृषि प्रधान दे अथे धाय्गु बुँया लिधांसाय् जीवन हाने मःपु ज्यापु ज्यामिया थाकु अःपु धाय्गु हे मरु । थुगु इलय् म्वाम्हा स्याय्गु (प्वाचा पुयगु) व सीम्हा म्वाकेगु पुयो तःगु प्वाचा कायो वापिय्गु ज्या छन्ह जःसां मयासिं मगा धाई । असारया १५ गते धौबजी नयगु व वा पिय्गु चलन थुकियाह्ये किचा जुयम् । अले प्वारे फुक्क प्वाचा मपुसें आद्सा ल्यंकेमः धायो ल्यंकिगु चलन दः । गुकिं चिच्या-चिच्याहिपुं बुईँचा कीचाता आना च्वडु सुरक्षा काइगुलिं वातावरण संरक्षण काथं ल्यंकगु जुयमः धाय्गु जिगु मति खः । उकिया मेगू कारण दें त्वःधुल वां थाय् हाँछे गः दय्क चुइक यंकथाय् हकनं वाचा तानेता नं आद्सा ल्यंकगु खः ।

ज्यानपां थी थी लसता खाँ नं वापिज्याया इलय् पिब्वयो तःगु खाने दः । वापिज्या बले लकां न्हयाय्मज्यू दक धायो तःगुया कारण व इलय् लाँ भ्यते (ध्याच) जुइगुलिं उब्लेया पलाञ्चोक लकां अजथाय् न्हयाय् मज्यूगुलिं जुयमः । द्योया मेच बाँय् लायो तैगुलिं लकां न्हयाय् मज्यू दक बुहाबुरी पिसं धाइ । नपां प्वा तयागु दिं व वा पिय्गु दि नं व हेत्तुं जुय मज्यू दक बारे याइ । थुकिया अर्थ छु जुइ थें अनुसन्धानया विषय खः । अथेहे पुलांगु समाजे धार्मिक आस्थाया जःहवल धार्मिक अन्धविश्वासया ख्याच्चवलं शासन याइगु सामन्ति समाजया छगु बल्लागु आधार खः । थुकिया लिधां साय् मेपिन्ता क्वत्यलि उकिं अजगु परम्परायाता अमिसं थःगु लाहः तुति थे याडु छ्यलि । बुथु मालिक म्हवय् च्यो काथं याडु च्वंगु

खप पौ

सामन्त व्यवहारया विद्रोह किसान आन्दोलन खः । उकिं ज्यापु ज्यामिया हि चःति आनन्द च्वनिपुं सामन्त तय्सं थी थी प्रथात दय्क स्वर्ग व नरकया क्वपञ्चं तपुयो थःगु स्वार्थया चतामारी छुड नैगु खाँ थुइके मफयो हे शोषित वर्ग शोषणं मुक्त जुय मफगु खः । बुँयाता थी थी काथं (गुथी, रैकर, याबुँ) दय्क किसान तय्ता थाहाँवय्गु लाँपु मदयक तःगु खः ।

वायाता नं थी थी जात ख्य् ब्वथल उकियाता पियगु चलन अजनं गनां-गनां ल्यं दनि । भी बाज्या अजिया मनय् राजनीतिक चेतनाया मता मच्यागुलिं पुलांगु संकारयाता द्यो बचं भःपियो त्वःते मफःगु खाने दः । थःता मःगु वुद्धि काथं स्वंवा दकले च्वय् पियमःगु छगु नियम थें याड च्वंगु दः । गुकिया कारण न्यंसा व वामध्ये या जुजु खः धायो स्वंवा थःगु बुँया दकले च्वय् पियगु याई । अथे नेगूगु वा खः तग्वः वा अर्थात ताँय॑ वा, थुगु वा नं सीइ, बुइवले अले थी थी पूजा ख्य् तायसियो पूजाख्य् छ्यलेया लागिं पिइगु खः । स्वंगांगु वा खः तिकवा । अथेधाय्गु स्वलामार्सी, गुगु वा स्वलां पाके जुइगु खः । न्हसीबुइँ मथां तिकव च्वय्मालिगु नपां मोहनी नद्याःता न्हूगु वाया बजी ल्हय मालिगुलिं थुगु वा तिकव च्वय्ता गाढी स्वपुतिपा (अक्सर) जक पियगु याई । अःयाय्थे धेबा मरुगु व बुथुपाचु छुँ सुचु जुयो बजी ल्हयता वा मदैगुलिं थुगु अःसः तरेयायता थव वा पिइगु खः । वःले हवलिगु वा या वलाबजी हय॑ थव्यां लागिं नं छ्यलीगु खः । तःतः हाँगु जग्गे (इहीं) याय्ता प्वाचा छपु तलं क्व मकसि, पुयो मप्पुसि प्वारेतुं स्यकीगु चलन दः । गुकियाता प्वाथ वा जक धाइ । वा पिय धुनकिं छखे कुने म्हयाय् मचाता (दो) द्यो स्वांकिगु चलन दः म्हयाय्मचा मरुसा नकिन द्यो (दो) स्वानि । थुगु इलयनं चाख क्यक ख्यो याइगु चलन दः । अले देचांय् प्यूगु वा म्हयाय्मचा पिन्ता नकेता धायो प्यूसां धाँय् मदय्केता नपां दें बलाकेता देमय् वा पिकगु खः ।

वापिय्बले स्वला (जेठ, असार, श्रावण) त्येके मज्यु नं धाई थुकिं छु सिय्दः ले धःसा श्रावणं पिइगु वा पाकेजुइमखु । उकिं गाठामुगः चहे हाँ वापिय् धुके मःगु व उकिया न्हपा सिन्हाज्या ब्येंक सिन्हाज्या क्वचाय् किगु चलन दः । वापिइ बले वा बुई बजि व्व छाइगु निसें सिन्हाज्या बले गुलिं कि-पटंग त स्याइगुया कारणं सिन्हाज्या व्यंकिगु धःसां थः भ्वछिंच्वड बःतानिगु काथं थुकिता डाय्किगु खः । व मवसा बासी पुजा याइगु व नं फ्वनिगु चलन स्वयबले उबले प्रकृतियाता द्यो भःपियो पुजा याइगु चलनं प्रकृति नपां मनूया स्वापुया छगु ग्यसुलागु दसु काथं काय् फः ।

वापिज्या सिध्यक गाठमगः चहे नपां सिन्हाज्याया अन्त जुइगु व उगुइलय् महाद्यो छम्हा उत्पति जुइगु नपां खुमरुगु बाजा धाँ, धलक थाडानि तिनी मेगु बाजा थाय्गु याइ थथे याड सिन्हाज्या क्वचाय्की ।

(थुगु च्वसुया निंति खाँ कड ग्वाहाली याड दयूं सकसितां सूभाय्)

बाज्यां पिडं तकगु आठिल मा

- /fdङ्ग/

व सिमा,
जिता बाँलाक्क लुमांसे व
जि मस्तबले, व बचामागु सिमा
जिता तसिकं योम्हा बाज्या नं पिगु खः
जिमिगु हे बुँया बगले,
अले नपां च्वंगु खुसीया कलकल सः .
सिमा प्येधुंक जिता बाज्यां धःगु खाँ
व खाँ नं जिता तस्सिकं लुमांसे वः
बाज्या नं धाल, बाबु थवः आम्ली मा खः
कन्हे तःमाड वई
उकी सइगु आम्ली, जिंयां नय् खानिमखु
तर छमिसं अवश्य नय् खानी
बिचरा जि अबु जुं, छ्यों जक सांक ज्यु धाया .
ई वान, व आम्ली मा नं तःमाड वल
बाज्या नं संसार त्वःतवांगु नं तःदा दयधु कल
तर बिदम्बना,
आम्ली या सिमा तःमाड वल,
तर व सिमाखे आम्ली सःगु जिं स्वय्मखां
छाय् धासा, व आम्ली या सिमा
खुसीया मापदण्ड खे लाता दक
लाँ तःव्याकेमाला दक
ठेकेदार नं डोजर हल
जिमी बाज्याँ पिडं तकगु व आम्ली मा
ल्याम्हो जुय मखांक जिगु हने स्वस्वं हे गवतु कबिल
जिगु मिखां ख्वबि धला बःवल
उकी मखु की, जिं व सिमाय् सगु आम्ली नय्मखान
व कारण कि जिमी बाज्यायागु ईच्छा
व सिमा ख्य् सइगु आम्ली जिमीसं नय् दय्मः
धःगु ईच्छा पुमवान .
जिगु देया पुलां थाय्
खोना बोडा थें ॥

ख्वप पौ

ख्वप नगरपालिकाया ज्या भूतः त

सुचुकुचु याइपुं फुक्क ज्यामि तय्गु ख्वाले नगरपालिका खाने दैगुलिं अमिगु बानी ब्यहोरा बालाय मःगु

२०७६ असार १ गते

ख्वप नगरपालिकां सफाइ मजदुरपित्ता निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण याप्यु ज्याइवः न्ह्याकल । वातावरण व पर्यटन समितिया कजि बडा नं ९ या बडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वःया सभानायोलय् जूगु उगु ज्या इवसं सुचुकुचु याइपुं फुक्क ज्यामि तय्गु ख्वाले नगरपालिका खाने दैगुलिं अमिगु बानी ब्यहोरा बालाय मःगु अले अपुं सफा याप्यु स्पानिपुं गुरुथें जुइगुलिं परिवार अले नगरपालिकां गर्व याय् फैगु काथं ज्या सानेमःगु खाँ काड दिल ।

अथेहे ७ नं बडाया बडाध्यक्ष उकेश कवानं पार्टीया निर्देशन काथं थुगु ज्या इवः न्ह्याकगु व सफा याय् बले थःगु स्वास्थ्य सुरक्षाया निति पञ्चा, माक्स, बुट व डेस पुनेमःगु खाँ कडुदिल । सफाइया ज्या तस्कं बालागु ज्या जुगुलिं वयक्पि पिनिगु सम्मान काथं थुगु ज्या इवः न्ह्याकगु खाँ कडु दिल । सफायाय्गु इलय घःपःजुय फगुलिं प्राथमिक उपचारया पाकेट बिय ताडागु व भी प्रकाशन त ब्बनेता बःबियो दिल ।

उगु ज्या इवःसं डा रत्नसुन्दर लासिवा जनस्वास्थ्यं नेलाया छक १ गते निसं १५ गते तक बःन्ही थाके ४: ताइले निसं खुता इलय तक न्हिं हिडाम्हा ल्याखं संक्रमण ल्वयत, घःपः दुर्घटना, हेपटाइटिस, एच आइ.भि. स्वँ, छातिया एक्सरे दिशा, पिसाब जाँच याय्गु खाँकडु दिल । उगु ज्या इवःसं नगर निरिक्षक दिलिपकुमार सुवाल वडानिरिक्षक रामकृष्ण प्रजापति जुं नं नुगः खाँ प्वंक दय्गु खः ।

२०७६ असार १ गते हे ख्वप नगरपालिकाया गवसालय्

ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल शिक्षकपिसं ज्ञापन पत्र लःल्हात ।

२०७६ असार २ गते

२०७६ असार २ गते नेपाल क्रान्तिकारी शिक्षकसंघ भक्तपुर नगरसमितिया नायो लक्ष्मीनारायण दुवाल, ने.क्रा.शि. संघ ख्वप जिल्ला समितिया छ्याङ्जे गणेशराम थुसा, इसिडि शिक्षक इकाइया नकिं सीतालक्ष्मी छुस्याकीया न्ह्यलुवाय् वगु प्रतिनिधि मण्डलया ज्ञापनपत्र लःल्हाड कसें प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं शिक्षकपिनिगु

मदिक्क न्ह्याक वयो च्वंगु (नेवया छन्ह) पाक्षिक सुचुकुचु ज्याइवः काथं ख्वपया लाय्कुली वाउँसे च्वंक तय्गु काथं गमलाय् जातंजातया स्वंमा पिय्गु ज्या जुल । उगु ज्या इवसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वपया सोत नगरबासी पिनिगु निस्ति हे छ्यलेगु मतिं स्थानीय जनशक्तिनं छ्यल हज्याड च्वडागु खाँ कडु दिल । नपां नगरया थी थी लागाय् ल्वहँतं सियो च्वंगु थी थी वाउँसे च्वनिगु सिमाचा स्वंमां लाय्कुलि छाय्पियगु मतिं थुगु ज्या जुयो च्वंगु व बःन्हीया लागिं मता नं तय्गु ब्यवस्था याड च्वडागु खाँ कडु दिल ।

अथेहे उपप्रमुख रजनी जोशी जुं तः भवखाचां थुगु सम्पदात लहः च्वडागु तःतः हांगु सम्पदा ल्वहनेता संघीय सरकारं बजेट मतःगुलिं ल्वहने लिपा लाडः च्वंगु खाँ कडु दिल ।

प्रजापति जुयाता इसीडीया

समस्या सम्बोधन याय्ता नगरपालिका सकारात्मक दःगु खाँ कडु दिसे क्वयया तगिंख्य ज्वंकेगु ज्या तस्कं च्वछाय् बहःगु नपां शैक्षिक स्तर थाकाय्ता तालिम नपां अनुगमन नं याडु च्वंगु खाँ नपां ख्वप विश्व विद्यालय निस्वाडु समाजयाता हे बुद्धिजीबीकरण याय्गु उद्देश्य नं कडु दिल ।

ख्वप पौ

गुठी जग्गा कमे याड च्वंपुं किसान तय्तानं मोहियानी हक वियमः

२०७६ असार ३ मंगलबार

ख्वप नगरपालिका पाखें न्ह्याकच्वंगु हिंडान्ह्या रेडियो प्रस्तोता तालिमया प्रशिक्षार्थीपित्ता मार्ग निर्देशन याय् गु इवः लय ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं गुठी जग्गा कमेयाड वयोच्वंपुं मोहितय्ता मोहियानीहक नपां रैतानीया अधिकार वियः मगु खाँ कड दिल प्रस्तावित गुठी विधेयके गुठीयाय् गु भागे लागु जग्गा नपां कमेयाड च्वंम्हा मोही नं रैतानी याय् दैगु अले जग्गा इड काय् हाँ हे मोही नं मालपोत क्वचिड तःगु मूल्यया २५ प्रतिशत धेवा पुल रैतानी याय् दःगु बन्दोबस्त सकारात्मक धायो दिल। वयकलं ख्वप नगरपालिका नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नीति व निर्देशने हज्याइगु व ज्यासाड नैपुं ज्यापु-ज्यामितय्ता शासकवर्ग खय् यंकेगु पार्टीया उद्देश्य खः धायो दिल। वयकलं स्थानीय तहता 'जुजु' जुयतांगु धःगु प्रदेश नं ३ या मुख्य मन्त्रीया द्वपं गलत खः थव आपत्तिजनक खाँखः धायोदिल। नेमकिपां राजनीति ब्यापार मखु सेवा खः धायो हज्याड च्वंगु खाँ धायो दिसें थजगु पार्टी जक दे हज्याके फैगु खाँ कड दिल।

वयकलं मठाधिसत सामन्त खः। राजतन्त्र मदय् धुक्सां गां गामे सामन्ततयसं अजनं हैकम चलेयाड च्वंगु दःनि। अमिगु हाँगहे चमफुले हकनं हकनं कपः लहु हैगु खाँ कड दिल। उकिं

गुठी अन्तर्गतया मठः देगःया आम्दानी स्थानीय तहयाता बियो जात्रा-पात्राया जिम्मा स्थानीय तहता वियमः। वयकं सञ्चार माध्यम बन्दुक व बम स्वयो बल्लागु शक्ति खः धायोदिसे रेडियो

प्रस्तोता तय्सं उद्देश्य थुइक नैतिकताय् च्वड ज्या सानेमःगु खाँ कड दिल।

उगु ज्या इवः सं ज्याइवःया कजि वडाध्यक्ष (९) रविन्द्र ज्याख्वः रेडियो प्रस्तोता तालिमया प्रशिक्षक प्रकाश सायमि पिसं नं थगु नुगः खाँ प्वंक दयूगु खः।

ख्वप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं लिबाली कर्भड हल निस्वाड दिल।

२०७६ असार ५ जाते

ख्वप नगरया द वडाय् च्वंगु लिबाली कर्भड हलया निस्वानेगु ज्या ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं याड दिसे न्हुगु पुस्ताया ल्यासे ल्याम्होपित्ता कासाया लागाय् मन क्वसाय्क यंके फःसा समाजे विकृति मदयो वानिगुलिं वडा-वडाय् ब्यायाम सामग्री तयो बियागु नपां अः स्कूल व कलेजेन तय्गु मति दःगु खाँ काड दिल। शिक्षित व स्वस्थय मनून समाजे अपलं योगदान याय् फैगुलिं नगरपालिकां थुकि ब्यवस्थित ढड्गं ज्या याड वगु उगु ज्याख्य् स्थानीय जनताया साथ दःगु नं वयकं खाँ काड दिल। कासाया लागाय् भौतिक पूर्वाधारया अभावं राष्ट्रिय- अन्तराष्ट्रिय कासामित ब्बलांके मफगुलिं ख्वपया तालिमप्राप्त ख्वपया कासामिपिसं

देशेदुने व देशापिनेन ख्वपया नां तडगुलि वयकं विश्वास प्वंक दिल।

उपप्रमुख रजनी जोशी जुं छैँ-छैँ नर्सिङ्ड सेवा सुचुकुचु व कासाया लागाय् याड च्वंगु ज्या खं स्वस्थय युवात दडगु खाँ कड दिल। उगु ज्या इवः सं वडाध्यक्ष (८) महेन्द्र खायमली नं थ गु नुगः खाँ प्वंक दयूगु खः। नपां युवा खेलकुद समितिया नायो वडाध्यक्ष (१) श्यामकृष्ण खत्री, लिबाली कर्भडहल निर्माण उपभोक्ता समितिया नायो रामसुन्दर बासी, सुनिल बोहजु, वडाध्यक्ष पुं रविन्द्र ज्याख्व (१) कुमार चवाल (४) नेमकिपा वडा नं द या अध्यक्ष कृष्ण प्रसाद कोजु नं थःगु खाँ तयो दयूगु खः।

ख्वप पौ

समसामयिक राजनितिबारे कार्यकर्ता भेला

२०७६ असार ६ शुक्रबार

नेमकिपा भक्तपुर जिल्ला समितिया ग्रसालय् जिल्ला समिति भक्तपुरया नायो न्हुच्छेभक्त फाँजुया नायोलय् राजनैतिक कार्यकर्ता तय् ता समसामयिक राजनितिबारे नेमकिपाया नायो श्रद्धेय नेता नारायणमान विजुक्छ जुं प्रशिक्षण बियो दिल । उगु ज्या इवः सं वयकलं गुठी जगगाया संरक्षण नेपाल सरकारं याड च्वंगु मरु अले संरक्षण याय् फःगु नं मरु धायोदिसें सरकारे वापुं दलया नेतात व मठाधिशत कर्मचारी मिलेजुयो बदमसी याड च्वंगु खाँ कड दिल । वास्तविक खाँ गुठी जगगा व मठ-देगःव जात्राया जिम्मा स्थानीय निकायता बिय मःगुलि वय्कलं बः बियो दिल ।

२०२१ सालया भूमिसुधारं अपलं किसान तय् गु जीवन स्तर थाहाँ वगु नपां साधारण ब्यापारी तय् ता नं फाइदा जुगु दसु बियो दिसें किसानतय् गु जीवनस्तर थाकाय् ता अमिगु भूमियाय् गु अधिकार लाकमकसें अभिता बियमगु खाँ कड दिल । अले गुठी संस्थान थें प्राधिकरण याइगु ज्यानं किसानतय् ता समस्या जुय फःगुलिहे गुठी जगगा संरक्षण ब्यवस्थापन व थःगु थाय् या स्थानीय जात्रा डाय् केगु जिम्मा स्थानीय तहता बियमःगु धायोदिसें मोहियानी हक व थमनं कमेयाड वयागु जगगारैतानी याय् दैगु विधेयक छम्हा नेम्हा मठाधिसतय् गु खाँ न्यड लिता कःगु मिले मजु धायो दिल । ख्वप सल्लाधारी च्वंगु नेपाल टृष्ट्या नामेच्वंगु जगगा ख्वपया किसान तय् गु हे जुगुलि सरकारं नगरपालिकाता बियो जनताया हितया निंति छयले मःगु बिच प्वंकदिल ।

नेमकिपाया केन्द्रीय सदस्य सुनिल प्रजापति जुं गणतन्त्रवादी धाइपिसं मठाधिशतय् गु खाँ न्याड गुठी विधेयक लिता कःगु सामन्तवाद याय् गु सेवा यागु खः धायोदिल । वयकलं खोना व बोडाया किसान

तय् गु समस्याबारे छसःहे मतःम्हा सरकारं भन उल्टा किसान तय् गु हितख्य् वगु विधेयक लिता कःम्हा सरकार सम्पदाप्रेमी जुयफै मखु धायोदिल । ब्यापारी तय् गु खाँ न्यड ख्वप विधेयक ह्यके मब्यूथें जोताहा किसानता मोहियानी हक बियो, रैतानी याकेमालिदक मठाधिश तय् गु खाँ न्यड गुठी विधेयक लिता कःगु तस्कं नालायक पन खः धायोदिल । वयकलं संघीय राज्य धाधाँ फुक हक अधिकार स्वनिगःलेतुं लिकुंकेगु स्वःगु मिलेमजुगु खाँ नं कुखिङ्ड दिल ।

उगु ज्या इवः सं जिल्ला समितिया नायो न्हुच्छेभक्त फाँजु जिल्ला सदस्यपुं पाण्डव सुवाल, मिनबहादुर बाटा, प्राध्यापक समाजया सुजन माक, सुनिल दुवाल, कानुन अध्ययन समाजया सुनिता जधारी नं थगुः खाँ प्वंक द्यूगु खः ।

बौद्ध धर्मयाता भौतिकवादी दर्शन काथं थुइके मः

२०७६ असार ८ जाते

ख्वप नपाया सुनिल प्रजापतिजुं ख्वप नपा वडा नं १ ख्य च्वंगु कुथुवही दुने च्वंगु चैत्यसं मता च्याक (दीप प्रज्वलन) याड उलेज्या यासे नेपःया वास्तुकलाया इतिहास स्वयब्ले चैत्यया अपलं महत्व दःगु व अन्धविश्वासया विरुद्ध्य बुद्ध धर्म भौतिकवादी दर्शनकाथं हज्याड वगु खाँ कड दिल । वयकलं चैत्य व विहार न्हांक छवय् गु धाय् गु इतिहास न्हाकेगु खः धायो दिसें भारतं नेपाले सांस्कृतिक अतिक्रमण याड बुद्ध भारते बूगु खः जक भ्रम फैलेयाड च्वंगुया विरुद्धे भीसं बुद्ध नेपाले बूगु खः दक प्रचार याय् मः धायोदिल ।

ख्वप पौ

ख्वप नगरपालिकाया आर्थिक वर्ष २०७६/७७ या नीति व कार्यक्रम पारित

२०७६ असार ९ सोमबार

ख्वप नगरपालिकाया सभाध्यक्ष, नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं सोमबार नगरसभाया औपचारिक उलेज्या न्हयाकगु नगरसभा हज्याकसें गुठी ऐनबारे जनप्रतिनिधि व कर्मचारीपुं प्रस्ट जुयो बांलाक खाँ थुइक च्वनेमःगु अले धर्म व संस्कृतिया नामे याड च्वांगु शोषणया विरोध याय्मः धायो दिल । वयकलं ख्वप व दाड मोहियानी हक सफल रूप लागु जुगु जिल्ला धायो दिसें देव जनताया सेवाभावंराजनीति याय्मःगु खाँ कड दिसे

ख्वप नगरपालिका नेमकिपाया धोषणापत्रयाता मार्ग दर्शन काथं कायो हज्याइगु खाँ कड दिल ।

थुगु नगर सभासं सभासद्पुरञ्जना त्वाती, सम्भना खाइजु शिवप्रसाद बाला, पूर्ण गोपालराजचल, ज्ञानकुमार मगज, श्याम सुन्दर मातां, तुल्सि लक्ष्मी बाटी, बलराम न्हिसुतु, राजेन्द्र माक कृष्ण गोपाल चौगुठी, रामकाजी नायभारी, सिद्धिराम अवाल, विश्वराज शिल्पकार, गोविन्द दुवाल जुपिसं सल्लाह वियो द्यूगु खः ।

ख्वप नगरपालिकाया डाकगु नगरसभा उलेज्या

२०७६ असार ९ सोमबार

ख्वप नगरपालिकाया डाकगु नगर सभाया उलेज्या नेमकिपाया नायो श्रद्धेय नेता नारायणमान विजुक्छुं जुं याड दिल । उगु उलेज्या ज्या इवःसं नायो विजुक्छुं जनताया मनया खाँ थुइक अमिगु कदर जुइ काथं जनप्रतिनिधि पिसं ज्या याय्मःगु खाँ कडुदिल । नेपा दुनेया गुठीजग्गा लथालिङ्ग जुयो च्वांगु इलय् जग्गाया बांलाक बन्दोबस्त याय्ता स्वनिगःले गुठीया जिम्मेवारी प्रदेश व स्थानीय तहता वियगु उपयुक्त ज्वीगु खाँ कड दिल । जनताया क्रय शक्ति म्हव जुलधःसा ब्यापार व उद्योग धन्दाया विकासे खाने दयक असर लाइगु लिं बहुमत जनताया क्रयशक्ति बल्लाके मःगु अले जक ब्यापारी तय्ता नं लब दइगु खः । उकिं किसानतय् दथवी उथेंयक समानता हय्ता मोहियानी हकया माग यागु पाय्छी जू धायो दिल ।

उत्पादनया साधन त सामाजिकीकरण याय्गु योग्यताकाथं ज्या व ज्या अनुसारया ज्यालाहे समाजवादया सिद्धान्त खः धायो दिसें त्वालय् त्वालय्या सांस्कृतिक सम्पदाया पुनः निर्माणया जिम्मा स्थानीय तहयाता ब्यूसा ब्यवस्थित रूपं ज्यायाइगु बिचनं वय्कलं प्वक दिल । नपां वयकलं नगरपालिका दुने खाद्यगुणस्तर जाँचे याय्गु प्रविधि ई अनुसारया कर्मचारी पिन्ता तालिम, फःव पेटीया ब्यवस्थापन, बाँलागु भिंगु पशु बधशाला व आदर निकेतनया लागिं आवश्यक ऐन दयक हज्याय्गुलि बःवियो दिल ।

उगु ज्या इवःसं पाहाँ (विशेष अतिथि) संघीय सांसद नपां नेमकिपाया छ्याज्जे प्रेमसुवाल जुं स्वनिगः दुने अव्यवस्थित आवास

योजनां याड बुँज्या याड अन्नसय् किगु जग्गा मदयो वाँगु खाँ कड दिल । ख्वपया नगरकोट वारीश्वरीयाता ‘जलाधार संरक्षण क्षेत्र’ धोषणा याय्ता माग याडागु नपां विकास निर्माण पुनःनिर्माण व सम्पदा ल्हवनेगु (जीर्णोद्धार) ज्या अमानत व उपभोक्ता समिति पाखें याके मःगु खाँ ख्य बःवियो दिल । वयकलं सरकारया गुकगू पञ्चवर्षीय योजनाख्य ख्वपयाता सांस्कृतिक नगर धोषणा याय्गु योजना दःगु अथे ख्यानं बजेट वक्तव्यख्य स्वनिगः याता मेघासिटी दय्केगु योजना हज्याकगु खाँ कड दिल ।

ज्या इवः या सभानायो ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वप नगरपालिकाया आर्थिक वर्ष २०७६/७७ या नीति व कार्यक्रम प्रस्तुत याड दिल । वयकलं संघीयताया अर्थ प्रशासनिक वित्तीय स्वायत्तता व विकेन्द्रीकरण खः धायो दिसें संघ, प्रदेश व -

स्थानीय तह दर्शकी एकल वा साझा अधिकार क्षेत्रया छयला (प्रयोग) प्राकृतिक स्रोत साधनया उपयोग व इड कायगुलि समन्वय मःगु खाँ कड दिल। वयकलं संघीयता कार्यान्वयनया अर्थ स्वनिगःलेसं जक सिमित मजुसें केन्द्रया आदेश पालना याइगु इकाइ मयासें स्वायत्त ढांग थःगु लागाय् थमनं हे विकास याय् फैगु अवसरवियमःगु खाँ कड दिल।

उपप्रमुख रजनी जोशी जुं शिक्षा क्षेत्रयाता प्राथमिकता बियो छात्रवृतिया व्यवस्था याड चंगु पर्यटकीय गन्तव्य स्थलकाथं हज्याड चंगु खाँ कड दिल।

ख्वप जिल्लाया प्रमुख जिल्ला अधिकारी नारायण प्रसाद

ख्वप पौ

भट्टजुं समाजय् हयूपा हयूगु खःसा संस्कारं प्यापु जनशाक्ति ब्वलांक अमिता छ्यलेमःगु खाँ कड दिल। अथेहे महानगरीय प्रहरी परिसर ख्वपया प्रहरी उपरिक्षक सबिन प्रधान जुं नगरपालिका व प्रहरी मिले जुयो ज्यासांसा समाजे शान्ति-सुरक्षा अःपुक बिय फैगु खाँ कड दिल। ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारी जुं ख्वपया विस्कं पहः धायगु उपभोक्ता जागरूक खः धायोदिल। नपां पूर्व प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रोहित राज पोखरेल जुं शैक्षिक बेरोजगारी मद्यकेगु शिक्षा वियमःगुलि बःबियो दिल। वडाध्यक्ष (९) या रविन्द्र ज्याख्व जुं नगर सभा फुक्क नगरबासी तय्गु सभा खः धायो दिल।

ख्वपया नपाया बजेट रु २ अर्ब १३ करोड १० लाख

२०७६ असार १०

ख्वप नपाया सुनिल प्रजापतिया नायोलय् न्हयाकेगु डाकगू नगर सभासं उपप्रमुख रजनी जोशी जुं रु २ अर्ब १३ करोड १० लाख या बजेट पेश यागुलि कुलबजेट ४६.८३ प्रतिशत चालुखर्च पाखें व ५३.१७ प्रतिशत पूँजीगत खर्च पाखें विनियोजन यागु खः।

नगरसभाख्य् पिभवगु बजेट मध्ये शिक्षाया लागाय् ३० करोड ७३ लाख ९६ हजार विनियोजन यागु खःसा उगु बजेट मुक्क बजेटया १४.४२ प्रतिशत खः। नगरपालिकां आगामी आ.व.ख्य् ख्वप नगरया छुं छगू सामुदायिक विद्यालयता नमूना विद्यालयकाथं न्हयाकेगु व वहे काथंया बजेट विनियोजन यायगु खाँ व्वच्छ्यूगु खः। अथेहे सामुदायिक विद्यालय छवंकिपुं वालविकास सहजकर्ता (इसीजी शिक्षक) पिन्ता नगरपालिकाया थःगु हे सोतं छम्हासिता लच्छीया रु.४०००/- (पेट्र दां) थप पारिश्रमिक वियगु व्यवस्था यागु दः।

स्वास्थ्य क्षेत्रख्य् रु. २५ करोड ५४ लाख ६२

हजार दाँ विनियोजन यागु दः। ख्वप अस्पताल इलय् हे सिध्यकेगु छुं छुं नर्सिङ्ड सेवा अभनं प्रभावकारी यायगु नपां विद्यालय तह तक थयेंकेगु च्याम्हासिंगे दय्कचंगु छाती पुनःस्थापना केन्द्र आगामी आ.व. तकया दुने दाने सिध्यकेगु उल्लेख यागु दः।

ख्वप नगरयाता देशं दुनेया आन्तरिक व देशं पिनेया बाह्य पर्यटकतय् लागिं दकले बालागु उत्कृष्ट गन्तव्य स्थल दय्केगु उद्देश्य नपां आगामी वर्ष 'भक्तपुर महोत्सव' या ग्वसः ग्वयगु उकिया लागिं रु.१ करोड दां विनियोजन यागु दः।

ख्वपया परम्परागत सांस्कृतिक विधात म्वाक तय्ता नपां सांस्कृतिकर्मी प्याखंम्बःतय्ता म्वायगुया आधारकाथं विकासयाय्ता सांस्कृतिक प्रदर्शनी केन्द्र चाय्केया लागिं बजेट विनियोजन यागु दः।

नगरबासीपिनिगु त्वनेगु नाःया समस्या म्हवः याय्ता नगरपालिका पाखें ज्या हज्याकेगु व नगरया थाय् थासय् भूमिगत नाःया स्रोत सिइक त्वनेगु नाःया व्यवस्था नपां त्वनेगु नाःया पाइप ल्हवनेता रु.३ करोड ८१ लाख बजेट विनियोजन यागु दः।

ब्वनेगुलि बालापुं धेबामदयो ब्वने मफयो च्वंपुं जेहेन्दार व मेधाबी विद्यार्थीपिन्ता उच्चविद्यालय ब्वनेता ग्वाहाली यायगु काथं नगरपालिकां शैक्षिक त्रृण कोषया व्यवस्था यागु दः। न्हगु आ.व.या लागिं नगरपालिकां उगु कोषे रु. ४ करोड ९९ लाख ९० हजार दां विनियोजन यागु दः।

मंगलबार नगरसभाय् पेशयागु बजेट नगरया सम्पदा संरक्षण व विकास निर्माणता विशेष प्राथमिकता व्यूगु दः।

विश्व सम्पदा सूचीख्य लाड चंगु ऐतिहासिक डातापोल्ह देगः ल्हवनेगु ज्या वैगु दायँ यायगु तयारी नपां बजेट विनियोजन

यागु दः । लोकं हवागु भैल देगः ल्हवनेगु ज्या चतारं जुयो च्वंगु दः सा भैल देगः दुने द्वहं वानेगु धवाका व बेतद्योछं ल्हवनेता तयारी याड च्वंगु खाँ नगरपालिका स्रोतं जानकारी ब्यूगु दः ।

खप नपा १ खय् च्वंगु भाज्या पुखु व पुखुया दथवी च्वंगु जलेश्वरया देगः भीगु हे पहःया मैलिक शैली दय्केगुःया निंति बजेट विनियोजन यागु दः । अथे हे सैनिक विद्यालय लिकक च्वंगु ऐतिहासिक व पुरातत्विक महत्वया रानीपुखु ल्हवनेगु ज्या याता निरन्तरता वियगु बजेट न्हिथाड तःगु दः । उगु पुखुली सर्व साधारण जनता तनं चाहिल स्वयदैगु नपां पुखुया दक्षिण पाखे पार्क व पार्किंडया ब्यवस्था याय् गु सहमति नगरपालिका व सेनाया दथवी जुगु खः ।

खप २ वडाय् च्वंगु औद्योगिक क्षेत्रयाता साना अले घरेलु उद्योग (साना तथा घरेलु उद्योग) खय् आधारित वातावरण मैत्री अले पर्यटकीय केन्द्र दयकेगु कुतः याय् गु बजेटे न्हिथाडतःगु दः । अथेहे लाय्कु क्षेत्रे पुलांगु जनज्योति पुस्तकालय तयो तःगु छैंग्याता ल्हवड, ताढायो पर्यटक तयया लागिं मःगु कोस्याली पसः (कोसेली पसः) दय्केगु ज्याइवःनपांया बजेट विनियोजन यागु दः ।

बजेटे कासाख्य ल्हवनेगु बाला किगु, ब्यवस्थित कभड्हल व कासाख्यः, बालोद्यान दय्केगु, नपां वडा-वडाय् शारीरिक ब्यायामस्थल तानेगु व ब्यवस्थापन याय् गु न्हिथांगु दः । वैगु दाँय थाकालिपुं जेल नागरिक पिनिगु लागिं आदरनिकेतन दय्केता विस्कं बजेटया ब्यवस्था यागु दः ।

खप नगरपालिकां किसानतय्सं सय्कगु कृषि उत्पादन याता ब्यवस्थित व सुपथ मूलं न्याय मिय याय् गु नपां उपभोक्ता तयता भिंजुइगु काथं ब्यवस्थित तरकारी बजार दय्केगु नं बजेटे न्हिथांगु दः ।

नगरपालिकां आधुनिक सुविधा सम्पन्न, अरनिको सभाभवनया विस्तृत डिजाइन व लागत इष्टिमेट याय् धुकगुलिं न्हुगु आ.व.सं सभाभवन दानेगु ज्यायाता हज्याकेया निंति बजेट विनियोजन यागु दः ।

नगरया सुरक्षा ब्यवस्थायाता चुस्त व प्रभावकारी याय् ता मुख्य चुको, गल्ली, मूलाय॑ व सम्पदालागाय् सी .सी क्यामेरा नपां बन्हीया लागिं बिजुली मतातय्गुया निंति बजेट नं न्हिथाड तःगु दः ।

बजेटया त्रू आकर्षणः

आय पाखे

बाह्य स्रोतः १ अर्ब २२ करोड २४ लाख दां

आन्तरिक स्रोतः ६२ करोड दां

खप पौ

ब्ययपार्वे

चालु पाखे ९९ करोड ८० लाख दां

पूँजीगत पाखे १ अर्ब १३ करोड ३० लाख दां

रर्च विनियोजन

- शिक्षाया लागिं ३० करोड ७३ लाख ९६ हजार तका दां (१४.४३%)

- स्वास्थ्यया लागिं २५ करोड ५४ लाख ६२ हजार तका दां (११.९९%)

- सम्पदा संरक्षण व विकास निर्माणया लागिं ७२ करोड ९१ लाख १० हजार तका दां (२४.२१%)

- युवा व खेलकुदया लागिं ५ करोड ५७ लाख तका दां

- पर्यटन पूर्वाधार विकासया लागिं ४ करोड ८६ लाख ९० हजार तका दां

- भक्तपुर महोत्सवया लागिं १ करोड दां

- फोहोर मैला ब्यवस्थापन व वातावरण सुधारया लागिं १३ करोड ५७ लाख ५० हजार तका दां

- नगरदुनेया सामुदायिक विद्यालय ब्वंकिपुं वाल विकास सहजकर्ता (इसिडी) शिक्षक पिनिगु ज्याया मूल्यांकन याड छम्हा ब्यक्तिता छगु महिनाय् ४००० तका दां नगरपालिकाया थःगुहे स्रोतं वियगु बन्दोवस्त यागु दः ।

- सांस्कृतिक प्रवर्द्धनया लागिं २ करोड ३० लाख तका दां

- त्वनेगु ना: व पाइप ल्हवनेता ३ करोड ३० लाख तका दां

- कृषि व पशुसेवाया निंति १ करोड ६४ लाख तका दां

- जग्गा व भवन न्याय्ता ५ करोड ५० लाख तका दां

- देको, मिबा इटापाके जग्गा एकिकरण आयोजनाया लागिं २५ करोड तका दां

- सवारी साधन न्याय्ता ८० लाख तका दां

- मेशिनरी ज्याभः त न्याय्ता २ करोड तका दां

- पूँजीगत अनुसन्धान व परामर्शया लागिं २० लाख तका दां

- शैक्षिक ऋण कोषया लागिं ४ करोड ९९ लाख ९० हजार तका दां

सरपदा संरक्षणया महत्वपूर्ण योजनात

- रानी पुखु निर्माण व पार्क निर्माण -१ करोड तका दां

- भैलदेगः संरक्षणया लागिं - ६० लाख तका दां

- भाज्या पुखु व जलेश्वर देगः दानेता -१ करोड ९ लाख स्वी नेव्वे व डास व चय्डार्का व ध्यान्यों तका दां

- पुलांगु नगरपालिका भवन (थंथु दरवार लाय्कु) दानेता -१ करोड तका दां

- डातापोल्हं ल्हवनेता डय्गु लाख (५०लाख) तका दां

ख्वप पौ

दीर्घकालीन सफाइया निंति जनता

सचेत याय् मः

उप-प्रमुख रजनी जोशी

- नर्सिङ देग: ल्हवनेता ड्यूगु लाख (५०लाख) तका दां
- विकास निर्माणया महत्वपूर्ण योगदानत
- ख्वप अस्पतालता नीगु करोड (२० करोड)
- तःपुखु (सिद्ध पुखु) या उत्तर पाखे च्वंगु कासाख्यः व्यवस्थापन यायता न्ह्यू न्ह्यू लाख (७७ लाख) तका दां
- वगति ना: (आकासे पानी) मुनेगु थाय् दयेकेता नीखुगु लाख (२६ लाख) तका दां
- औद्योगिक क्षेत्र दुने सांस्कृतिक केन्द्र दयेकेता खुइगु लाख (६० लाख) तका दां
- अरनिको सभाभवन दयेकेता छगु करोड (१ करोड) तका दां
- आदर निकेतन दयेकेगु ज्याया लागिं ड्यूगु लाख (५० लाख) तका दां
- लाँ पीच याय्ता छगु करोड व न्ह्यगुगु लाख (१ करोड ७९ लाख) तका दां
- पार्किङ स्थल दयेकेता ड्यूगु लाख (रु. ५० लाख) तका दां
- महेश्वरी कासा ख्यः ल्हवनेता छगु करोड व ड्यूगु लाख (१ करोड ५० लाख) तका दां
- शहीद स्मृति कासा ख्यः ल्हवनेता छगु करोड (रु. १ करोड) तका दां
- सांस्कृतिक संग्रहालयता ड्यूगु लाख (रु. ५० लाख) तका दां
- कोसेली छँया लागिं नीडागु लाख (रु. २५ लाख) तका दां
- पशु बधशाला दयेकेता ड्यूगु लाख (रु. ५० लाख) तका दां

२०७६ असार १५ गते आइतबार

नेवया छक मदिक्क याडु वयो च्वंगु सफाइ अभियान आइतबार ख्वपया ३ वडाया मङ्गलतीर्थ व राम मन्दिरे जनप्रतिनिधिपुं कर्मचारी, स्थानीय जनतात मिलेजुयो सुचुकुचु यात। उगु ज्याभ्वः सं उपप्रमुख रजनी जोशीजुं दीर्घकालीन सफाइया निंति जनता सचेत याय् मः गु खाँ नपां खुसी सफायाय्गु देया फुक्क थासे समस्या काथं खानेदयो च्वंगु भीगु नं चुनौती खः धायो दिल।

उगु ज्याभ्वः सं पर्यटन समितिया कजि वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वः (९), राजकृष्ण गोरा (३), कुमार चवाल (४) कार्यपालिका सदस्य सुनिता अवालपिसंतं तुगः खाँ प्वंक द्यूगु खः।

विपद्या इलय व्यक्तिगत रिस व

२०७६ असार १३ शुक्रबार

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय न्ह्याकगु प्यन्हुया विपद्या व्यवस्थापनसम्बन्धी अभिमुखीकरण ज्याभ्वः या उलेज्या याडु दिसे ख्वप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं थुगु तालिम कः पुं सकसिनं विपद्या इलय दमकल व एम्बुलेन्संथे सेवा याय् मः गु, न्ह्गु पुस्ताया युवा विद्यार्थीपिन्ता उद्धारया य्गु तःगु पहःया

मनमुटाबं ज्या सानेमज्यु

-प्रमुख सुनिल प्रजापति तालिम वियफः सा कन्हे जुयफः गु सम्भावित दुर्घटना व जोखिमं सजग जुयफैगु खाँ नपां विपद्या इलय व्यक्तिगत रिस व मनमुटाबं ज्या मसासे शारीरिक रूपं अशक्त, ज्येष्ठ नागरिक (बुहाबुही), मचाखाचा व मिसामस्तय्ता दकले न्हःपां प्राथमिकता बियो उद्धार याय् मः धायो दिल।

ख्वप नपाया उपप्रमुख रजनी जोशीजुं मापदण्ड व आचारसंहिता पालना याय्मः गुलि बः बियो दिल।

उगु ज्याभ्वः सं वडाध्यक्ष (१) श्यामकृष्ण खत्री, विपद्या व्यवस्थापन तालिमया प्रशिक्षक सेनानी भगीरथ महत ख्वप नपा श्यानिटेशन शाखा प्रमुख दिलिपकुमार सुवालजु पिसंत न्वचु तयो द्यूगु खः।

अथेह ख्वप नपा वडा नं. ९ या ग्वसालय वडा नं. ९ सरस्वती विद्यागृहया हःने च्वंगु चउरे वडा नं. ९, १० या जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्कूलया शिक्षक, विद्यार्थी, स्थानीय उपभोक्ता समितिया पदाधिकारीपुं व स्थानीय जनता मिलेजुयो थी थी जातया सिमा- स्वंमा त पियगु ज्याजुल।

ख्वप पौ

उत्कृष्ट गन्तव्यस्थल दय्केगु लक्ष्य काथं ‘भक्तपुर महोत्सव’ या गवसः गवयो च्वडागु

२०७६ असार १६ सोमबार

-प्रमुख सुनिल प्रजापति

ख्वप नगरपालिकाया गवसालय् ख्वप नगर दुनेया होटल व रेष्टुरेन्ट व्यवसायीत मुङ छागु सल्हाबल्हा ज्या जुल। उगु ज्याभ्वःसं ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजु ख्वप देयाता

देशं दुने व देशं पिनेया पर्यटक तय्गु उत्कृष्ट गन्तव्यस्थल दय्केगु लक्ष्य काथं ‘भक्तपुर महोत्सव’ या गवसः गवयो च्वडागु, पर्यटकतय् लागिं पर्यटकीय लागाय् बालागु व्यवस्था नपाया शैचालय, वाउँसे च्वंक तय्ता हरियाली प्रवर्द्धन, ता:इतक पर्यटकत ख्वपय् तयो तय्ता थाय् थासे सन्ध्या इलय् सांस्कृतिक गतिविधि याय्गु, बन्ही बिजुली मताया व्यवस्था, ख्वपया थी थी सांस्कृतिक प्याखं ल्हुइक तय्गु थाय्, ख्वपया जीवनशैली, रहन-सहन, संस्कृति पिब्बद्गु सांस्कृतिक संग्रहालयया व्यवस्था नपां गुणस्तरीय पर्यटक होटल चाय्क बालापुं पर्यटकत दुकाय्गु थैया आवश्यकता खः धायो दिल।

उगु ज्याभ्वःसं उपप्रमुख रजनी जोशीजुं पर्यटन व्यवसायया निंति सम्पदा स्वाक तय्मःगु नपां ख्वप नगरपालिकां थी थी विदेशी भाय् स्यनेगु याडु च्वंगु खाँ कडु दिल। नपां वडाध्यक्ष ९ या रविन्द्र ज्याखःजुं भक्तपुर महोत्सव बालाक हानेता सकल होटल व्यवसायीपुं नपां इलय ब्यलय छलफल याय्गु खाँकडु दिल।

ज्याभ्वः खय् भफुं व्यवसायीत मध्ये प्रकाशमोहन धौभडेल, डा. माधवसुन्दर मल्ल, कृष्णसुन्दर खाइतु, सत्यराम सुवाल, कैलाश धौबञ्जार, साजन लघुजुपिसं परम्परागत प्याखंत म्वाक तय् मःगु, सुचुकुचुखय् ध्यान तयमःगु, सापारु व अष्टमातृका रुट्या प्रवर्द्धन याय् मःगु सल्लाह बियो दिल।

ख्वप नगरपालिकाया डाकगु सभा क्वचाल

२०७६ असार १८ गते बुधबार

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नगर विकायसया लागिं सीमित बजेटयाता अधिकतम सदुपयोग याय्गु काथं आवश्यकता व प्राथमिकता स्वयो बजेट विनियोजन यागु खाँ कडु दिल। भी कम्युनिष्ट कार्यकर्ता जूगुलिं थाकु अःपु मध्दसे जनताया सेवक ज्यो थःगु लागिं मखु छैं दाने मफयो टहराय् च्वडु च्वंपुं भूकम्प पीडित तय्गु दुःख स्वयो ज्या सानेमःगु, जनताया सेवा याय्गु इलय् न्ह्याथिन्योगु दुःख नं हात्चां गायो वाने फयकेम: धायो दिल।

आव. २०७६/७७ या बजेट सम्पदा, शिक्षा, स्वास्थ्य व सम्पदा पुनःनिर्माणयाता दकले च्वछायो बजेट विनियोजन यागु खाँ कडु दिसें ख्वप देयाता नमुना नगर दय्केगुली खाँ खं मखु ज्याखं याडु केनेगु उद्देश्य ज्वडु हज्याय् मःगु खाँ कडु दिल।

उपप्रमुख रजनी जोशीजुं आर्थिक विधेयक विनियोजन विधेयक व आ.व. २०७६/७७ या वार्षिक बजेटे सभासद पिसं न्यंगु जिज्ञासाया लिसः बियो दिसे विकास निर्माणया ज्या याय् न्ह्याँ अध्ययन अनुसन्धाने बः बिय मःगु खाँ कडु दिल।

सभां डाकगु नगरसभाय् पेश जूगु निर्णय अनुमोदन, सेवाकरारी कार्यपालिकाता अधिकार बियगु, संगठन स्वरूप व दरबन्दी, कर्मचारी पिनिगु वृद्धि विकास, खर्च समर्थन, प्रोहभावी लेखा प्रणाली लागु याय्गु, योजना, जाँचपास व फरफारक, वार्षिक खरिद योजना अन्तिम लेखा परीक्षण प्रतिवेदन पुलांगु नगर क्षेत्रया परिभाषा तानेगु, छैं जःगु निर्माण सम्पन्न दसि-पैया दस्तुर व कर्मचारी तय्गु विषय याडु हिस्वंगु प्रस्तावत सर्वसम्मतिं पारित यात।

बुधबार जूगु आर्थिक विधेयके जूगु खाँहाबँहाला खय् सभासद्जुपुं सूर्यप्रसाद श्रेष्ठ, पशुपति प्रजापति, हरिरन्त गोखाली, सिद्धिराम अवाल, बलराम न्हिसुतु, सम्भना खाइजू, शिवप्रसाद बाला पिसं सुभाव बियो दय्गु खः। उगु सभाख्य् वडाया वडाध्यक्ष उकेश कवांजुं नगरसभाया थप प्रस्ताव त पेश याडु दिल सा वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याखःजुं डाकगु नगर सभायावारे बःचा हाकलं प्रतिवेदन पेश याडु दय्गु खः।

ख्वप नगरपालिकाया डाकगु नगरसभां आ.व. २०७६/७७ या २ अर्ब १३ करोड १० लाख्या विनियोजित बजेट सर्वसम्मतिं पारित यात।

ख्वप पौ

शिक्षा क्षेत्रे हज्यापिसंजक देश विकासे गवाहाली याय् फै

२०७६ असार २१ गते शनिबार

ख्वप नगरपालिका वडा नं. १ उपभोक्ता समितिया गवाहालय् पलाञ्चोके ज्गु वनभोज (गँभ्यय) व प्रशिक्षण ज्याभ्वःसं

नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिजु ख्वप नगरपालिकां उपभोक्ता समिति पाखें ज्या सांक च्वंगु देशया लागिं ब्वसेलागु व च्वछाय् वहगु खाँख धायो दिसे समाजया निति सेवा भावं ज्यासाड छगु छगु

विकास निर्माणया ज्या उपभोक्ता

२०७६ असार २४ मङ्गलबार

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजु नपां वीरगञ्ज महानपाया उपप्रमुख शान्ति कार्कीया न्ह्यलुवाय् भःपुं प्रतिनिधिमण्डलं नपालाड ख्वप नपां याड च्वंगु ज्याभ्वःत वयक पिन्ता कड दिल। वयकलं ख्वप नगरपालिकाया

खाँयाता आलोचनात्मक ढङ्ग ब्वयो हज्याय्मः धायो दिल। वयकलं शिक्षा क्षेत्रे हज्यापिसंजक देश विकासे गवाहाली याय् फैगुलिं थुगु क्षेत्रे छात्रवृत्ति वियागु नपां स्वनिगःले सम्पदा म्वाक तय्गुलि ज्या सानिपुं कालीगढ पिसं क्यंगु सक्रियता प्रशंसनीय खः धायो दिसे स्वनिगः ले सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण व पुनःनिर्माणया ज्या आर्थिक आर्जन स्वयो प्रतिष्ठा व अवसर काथं छ्यलेमः धायो दिल।

वडाध्यक्ष (१) श्यामकृष्ण खत्रीजु विकास निर्माणे वडावासीपिनिगु रचनात्मक गवाहाली नपां इमानदारिता नं आवश्यक ज्गु खाँ कड दिल।

उगु ज्याभ्वःसं वडा १ या वडा सदस्य सूर्यप्रसाद श्रेष्ठ, स्थानीय कृष्णप्रसाद दुमरु व राजन कोजुजु पिसं नं न्वचु बियो द्यगु खः। प्रशिक्षण ज्याभ्वःसं ख्वपया भाज्या पुखु व रानी पुखु यँया रानी पुखु, यलेया न्हु पुखुली ज्यासाड च्वंपुं अपलं महिला पिसं भवयख्य ब्वति कःगु खः।

समितिमार्फत याक वयो च्वडागु

जनप्रतिनिधिपिसं नगर व नगरवासी पिनिगु भिं ज्याख्य लाहातयो दांक बांलागु शिक्षा थीथी कलेज पाखें देशां देलिया विद्यार्थीपिन्ता बियो वयोच्वंगु निजी व सामुदायिक विद्यालयया शैक्षिक गुणस्तर महवः याय्ता सामुदायिक स्कूले अनुगमन नपां तालिम नं बियो वयो च्वंगु, विकास निर्माणया ज्या उपभोक्ता समितिमार्फत

याक वयो च्वडागु, शारीरिक व बौद्धिक अपाङ्गता ज्गुपुं नगरवासीपिन्ता स्वास्थ्य परीक्षणया व्यवस्था नपां विकास निर्माण, सम्पदा संरक्षण, न्यायिक समिति कार्य सम्पादन या विषयबारे कड दिल।

उगु नपालाय्गु ज्याभ्वःसं वीरगञ्ज उ.म.नपाया उपप्रमुख शान्ति कार्कीजु ख्वप नपाया शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा संरक्षणया ज्या तस्कं च्वछाय् वह ज्गु खाँ कड दिल। उगु नपालाय्गु ज्याभ्वःख्य ख्वप नपाया वडाध्यक्ष (६) या हरिराम सुवाल, कानुन अधिकृत गणेशलाल फौजु, वीरगञ्ज उ.म.नपाया उपप्रमुख कार्कीया स्वकीय सचिव विजय पौडेललगायतया उपस्थिति ज्गु खः।

ख्वप पौ

ख्वप इन्जिनियरिङ कलेज Wind Turbine Construction Workshop या उलेज्या जुल

२०७६ असार २४ मङ्गलबार

ख्वप इन्जिनियरिङ कलेज Wind Turbine Construction Workshop या उलेज्या यासे ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख अले कलेज व्यवस्थापन समितिया नायो सुनिल प्रजापतिजु नेपाल सरकारं भारतया दबाबे नेपालय् हैगु तरकारी व फलफूले विषादी परीक्षण याड जक हय् गु

संरक्षणया जिम्मा स्थानीय निकायता वियमःगु खाँड दिल । वयकलं ख्वप नगरपालिकापाखे न्हयाक च्वंगु ख्वप इन्जिनियरिङ कलेज याके दःगु स्रोत साधनत अपलं छ्यल अनुसन्धानपाखे पला न्हयाकेमःगु व उच्च शिक्षा ब्वनिपु जेहेन्दार विद्यार्थीपित्ता ५ लाख तकातक सहलियत ब्याजं दां त्यायबियगु व युवालक्षित ज्याइवःत हछ्याड च्वडागु खाँनं कडिला ।

थःगु निर्णय लिता कःगु तस्कं मिलेमजु धायो दिसे कृषिप्रधान देश जुयानं खरबाँ कृषिजन्य वस्तु आयात याय् गु तस्कं मिलेमजुगु खाँय् कुंखिड दिल । वयकलं विद्यार्थी पिसं देशया राजनीतिक अवस्था थुइक च्वनेमःगु, देश व समाज हज्याकेता समाजय् हय् पूर्ण भावनां प्रेरित जुयो ज्या सानेमःगु खाँ नपां गुठी विद्येयकया सैद्धान्तिक छलफलया आवश्यकता कड दिसे गुठी जग्गाया मोहियानी हक सुनिश्चित यायमःगु, गुठी जग्गाया

**ख्वप नगरपालिकाता न्हयाबले
सफा, सुघ्दर तय् गु सकल
नगरवासीतय् गु कर्तव्य खः ।**

उगु ज्या इवःसं ख्वप इन्जिनियरिङ कलेजया प्राचार्य सुजन माक, ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्या प्राचार्य सुनिल द्वाल, उप प्राचार्य रत्नशोभा प्रजापति, काठमाडौं पावर एण्ड इन्डस्ट्रीया स्रोत व्यक्ति किमोन सिल्वाललं नुवाड दय् गु खः । उगु ज्याइवः सं नगरप्रमुख प्रजापति जुं कलेजं ग्वसःग्वगु धिं धिं बला कासा व चित्रकला धिंधिंबला ख्य् त्याकपिता दसिपौ नपां मेडल नं लः ल्हाड दयूगु खः ।

**ख्वप नगरपालिका नगरवासीतय् गु
थगु हे संस्था खः
करदातातय् सं इल्यहे कर पुलदिसँ
नगरयागु विकासयाता ग्वाहाली याड दिसँ**

ख्वप पौ

ख्वपया नगरकोटयाता जलाधार क्षेत्र घोषणा यायमः

२०७६।०३।२४ गते

अथेहे काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड कार्यकारी समितिया १५७ कगु बैठके ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं स्वनिगःया त्वनेगु नाःया सुरक्षाया जिम्मा नेपाली सेनाता बियमःगु, ख्वपया नगरकोटयाता जलाधार क्षेत्र

घोषणा यायमःधायोदिल । त्वनेगु नाः जनताया आधारभूत आवश्यकता जुगुलिं सरकारं जनतातय्ता अःपुक निशुल्क वितरण यायमःगु, त्वनेगु नाःया विषय अवरोध याइपिंता कडा कारबाही यायमः धायोदिल ।

उगु ज्या इवःसं काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडया कार्यकारी निर्देशक महेश भट्टराईजुं मेलम्ची या नाःमवगुलिं स्वनिगःले नाःया हाहाकार जुगु वनमन्त्रालयं केयुकेएलके रोयल्टी फोगु मिलेमजु धासे निकुञ्जया वार्डनं नपां त्वनेगु ना इयगुलि थःयोःथें यागु खाँ कड दिल ।

बैठके यल महानगरपालि काया प्रमुख चिरिबाबु महर्जन, मध्यपुर नगरपालिकाया प्रमुख मदनसुन्दर श्रेष्ठजु पिसं न त्वनेगु नाःया बालागु व्यवस्था यायमःगु खाँ कड दिल ।

तरकारी व सिसाफल (फलफूल) परीक्षण मयासें उपभोग याके मज्यु -प्रमुख प्रजापति

२०७६ असार २६

ख्वप नगरपालिका पाखें न्हयाकतःगु जनस्वास्थ सेवाकेन्द्रया रवसालय 'जिगु वर्षया अभियान २०७६' अन्तर्गत बिहिबार स्वास्थ प्रवर्द्धन वर्ष अभियान, महामारी ल्वय, मेपिन्ता पुनिगु (सर्व), मपुनिगु (नसर्व) ल्वय रोकथाम प्रजनन स्वास्थया सचेतना ज्या इवः क्वचाल । उगु ज्याइवःसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं विदेशं हःगु सिसाफल, तरकारी ख्य विषादी वास तयो लबःया लागिं जनताया स्वास्थ्य नपां म्हेतिपुं लबसिंत्यता कारबाही यायमःगु व अजगु तरकारी व फलफूल न्यज्यु मज्यु परिक्षण याड जक उपभोग याय् मःगु खाँ कड दिल । वयकलं ख्वप नगरपालिका पाखें न्हयाक च्वांगु जनस्वास्थ्ये न्हू न्हू उपकरणत ह्यो सेवा तः बियगु नगरपालिकां ल्वय सम्बन्धी शिविर तय्गु व कडा ल्वचं थियो च्वांपिन्ता आर्थिक रवाहाली याड वगु खाँ कड दिल ।

वडाअध्यक्ष(९) रविन्द्र ज्याल्खुं अपलं विषादी छ्यलतःगु लिं क्यान्सरया जोखिम ज्गूलिं जनतातय्ता सचेत यायमःगु व युवातय्ता कुलत व दुर्ब्यसनिखं मुक्त याय् मफुसा सभ्य समाज

दयके मफइगुलिं थुकि ध्यान तयमःगु खाँ कड दिल ।

जनस्वास्थ केन्द्रया इन्वार्ज डा.रत्न सुन्दर लासिवजुं अःआधुनिक जीवन शैली मेपिन्ता मपुनिगु (नसर्व) ल्वये अप्ययो च्वांगु खानेदःगुलिं जनस्वास्थं सचेतना ज्याइवः हःचिइक च्वांगु खाँकड दिल । उगु ज्या इव सं सहरी जनस्वास्थ केन्द्रया इन्वार्ज कमल केशरी राजचल व नर्स रचना सुवालनं नुवाड द्यर्गु खः ।

23

ख्वप पौ

निजी व सामुदायिक विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर कायम यायता कूँतः जुयो च्वंगु

२०७६।३।२६

ख्वप नगरपालिकाया रवसालय् बिहिवार खुन्हुं ख्वप सुनिल प्रजापति जुं निजी व सामुदायिक विद्यालय शैक्षिक

गुणस्तर कायम यायता कूँतः जुयो च्वंगु व ख्वप नपां रवसः रवयो याड वयो च्वंगु धिंधिंबल्ला विद्यार्थी केन्द्रित याड हज्याक च्वंगु खाँ कड दिल ।

उगु बैठक ख्वपनपा दुनेया हिंछगू व हिंन्यगू तगिंया मुक्कं विद्यार्थीया ३ विद्यार्थीपिन्ता नगरपालिकाया सिफारिसे छात्रवृत्ति इयगु, थान्येया छात्रवृत्ति वितरणयाता निरन्तरता वियगु, छात्रवृत्तिखय् भर्ना फि व महिना फि छुट वियगु म्हवचाखयन्ह दिन्यगू तगिंखय् डी प्लस ग्रेड हय्हे मःगु

नगर दुने चायक तःगु हिंछगू व हिंन्यगू तगिं ब्वंकिगु विद्यालयया नपां आन्तरिक परीक्षा बोर्डयाता मूल्याङ्कनया आधारकायो प्रधानाध्यापक पिनिगु बैठके ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख निर्णय यायगु खाँ क्वः जित ।

ख्वप नगरपालिकाया अनुरोध

ख्वप देया दाजुकिजा तताकेहैं पुं
इलय् हे कर पुलः झीगु
ख्वप देया विकास निर्माण, शिक्षा
स्वारस्थ्य व सर्वपदा हज्याकेता
ज्वाहाली यड दिसं ।

थः च्वनेगु छैं गल्ली व थाय्
बाय् सफा याय् नु ख्वप दे
सफा जुसा झी नं सर्व्या
स्वस्थ व निरोगी जुइ ।

सिन्हाज्या

मैलघोया घोषे पुनःनिर्माण ज्याइङ्क: या निस्वानेगु इवःलय उप-प्रमुख रजनी जोशी